

A SOPRONI MAGY. KIR.

ÁLLAMI FŐREÁLISKOLA

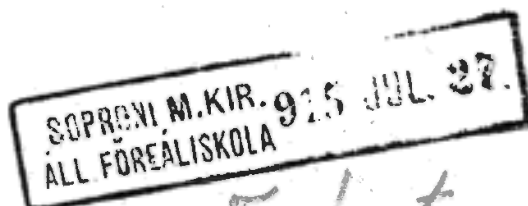
NEGYPENEDIK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1914/15-IK ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI:

RODT LAJOS,
I. IGAZGATÓ

Tanárterem -
Soproni m. kir. állami főreáliskola.

~~Tanári könyvtár.~~

II. C szak *ad 236* szám.

Kitől : *az intézetfőf.*

SOPRON.

ROMWALTER ALFRÉD, KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJA

1915.

Dr. WALLNER IGNÁCZ.

Integritatem atque abstinentiam in tanto viro
referre iniuria virtutum fuerit. Ne famam
quidem, cui saepe etiam boni indulgent, os-
tentanda virtute aut per artem quaesi-
vit . . . Tacitus: Agricola. Cap. IX. 15—17.

Sopron, 1915. Szent György havában.

Dr. Wallner Ignác

c. kir. főigazgató,

ny. áll. főreáliskolai igazgató.

Ágyúdörej, fegyverropogás reszkettetik meg a levegőt, a történet könyve új fejezetekkel gazdagszik. Pihen az alkotó Munka, a rombolás Dae-mona üli most diadalát a földön. Félte őrzött kulturánkat, ezeréves nemzeti létünket megsemmisítéssel fenyegeti egy számbeli túlsúlyánál fog-va veszedelmes ellenség. De épen az a körülmény, hogy a háborúk sorsát nem a nyers *Erő*, hanem a tudás fegyverével felvértezett *Szellem* dönti el, teszi nemcsak elviselhetővé súlyos megpróbáltatásainkat, hanem egyúttal rendíthetetlen bizalommal tölt el igazságos ügyünk végleges győzelme iránt.

A modern hadviselés stratégiai és taktikai munkája nem a csatatér-re szorítkozik csupán. A néphadseregekkel vívott harcok eredménye a há-borút megelőző munka szervezettségétől, a tömegek nevelésétől és iskolá-zottságától függ. *Iskola, nevelés* ezen a két tényezőn alapszik népek és államok sorsa. A nemzet művelődésén eredményes buzgalommal dolgozó munkást épúgy megilleti az elismerés pálmája, mint a honmentő bajnokot a győzelmes babérág.

A soproni állami főreáliskola csak kötelességét teljesíti, amikor jelen sorait annak a férfiú emlékének szenteli, aki mint az intézet vezetője és tanára 44 évet töltve a hazai kultúra szolgálatában a tavalyi év folya-mán a jól megérdemelt nyugalomba vonult. Dr. *Wallner Ignác* egyénisége messze kimagaslik pályatársai sorából. Bár személye eredményes paedagógiai és didaktikai működése révén elsősorban a mi intézetünkkel forrott össze elválaszthatatlanul, hosszú éveken át folytatott önzetlen és széles-körü köztevékenységével, tudományos búvárlataival elismerést vívott ki magának az iskola falain kívül is. Megalkuvást nem ismerő puritán jelleme, szerény, de mindamellett előkelő modora köztiszteletet szerzett nevének nemcsak városunkban, hanem mindenki előtt, kik vele valaha is érintkeztek. A közművelődés szolgálatában eltöltött munkás élete, kulturideálokért he-vülő lelke példakép gyanánt szolgálhat mindenkinek, de elsősorban azok-

nak, kik eszményi törekvésektől vezéreltetve az ifjúság nevelésével foglalkoznak s ezzel együtt a nemzeti jövő megteremtésén fáradoznak.

Dr. Wallner Ignác Kőszegen született 1847 április 6-án. Atyja, a szerény viszonyok közt élő néptanító, ki 53 évi működés után lépett még csak nyugalomba, gondos nevelésben részesítette kiskorú fiát. A kőszegi négyosztályú gimnázium elvégzése után, mivel az idegen helyen való iskoláztatás a család anyagi helyzetét megnehezítette volna, gyógyszerész gyakornoknak állott be Kőszegen lakó nagybátyjához 1861-ben. A még gyermek ifjú ettől az időtől kezdve saját erejével, fáradságot nem ismerő szorgalommal küzd és végzi tanulmányait magánúton. 1867-ben Bécsbe kerül, melynek egyetemén főképp kémiai és természetrajzi tanulmányokat folytatott. Ezen idő alatt a bécsi műegyetem előadásait is hallgatta, szorosan vett tárgyain kívül zeneelmélettel és matematikai studiumokkal foglalkozott. Már 1869-ben elnyerte a *Magister Pharmaciae* címet, egy évvel később 1870-ben a *doktori* diplomát is megszerezte kitűnő eredménnyel. Még ebben az esztendőben asszistensnek nevezték ki az innsbrucki egyetem physiologiai és kémiai tanszékéhez, mely állást azonban nem foglalta el, mert időközben Sopron sz. kir. város törvényhatósága tanárnak választotta meg az épen keletkezőfélben levő községi főreáliskolához.

Ettől az időtől kezdve (1870) a múlt év május haváig, tehát 44 esztendőn keresztül megszakítás nélkül a mi intézetünknek volt tagja, 1897-től kezdve pedig vezetője. Szigorú erkölcsi felfogásával, széleskörű alapos műveltségével, ritka paedagogiai és didaktikai rátermettségével nemzedékeket nevelt föl és oktatott, dísze volt nemcsak a soproni főreáliskolának, hanem egyúttal a magyar paedagógiának is, hasznos, számottevő előmozdítója a hazai kulturának.

A fiatal, alig 23 éves tanárnak nemcsak a kezdet nehézségeivel kellett megküzdenie, de elszörnyűködve kellett tapasztalnia épen a természettudománynak elhanyagoltságát. Jellemzésül talán az is elég, ha főlemlítjük, hogy iskolánknak ebben az időben létező „természetrajzi és vegytani gyűjteménye” alig néhány készülékből, egy üres ruhaszekrényből és egy dobozba rejtett 3 pillangóból állott mindössze. Első törekvése tehát a természettudományi oktatáshoz elkerülhetetlenül szükséges szerek és eszközök megszerzésére irányult. Hogy milyen kitartó szorgalommal dolgozott, azt épen intézetünknek ma már dúsan felszerelt kémiai laboratoriuma bizonyítja, melynek megalkotása kizárólag Dr. Wallner Ignác érdeme. Az ő tevékenységének eredménye gazdag természetrajzi gyűjteményünk is, valamint őt illette meg a dicséret biológiai laboratoriumunk létesítése körül kifejtett fáradozásaiért.

Anyagi eszközök híján kezdetben alig foglalkozhatott kedvenc tárgyával, a kémiával. Munkakedvtől áthatott lelkületén, ideális gondolkodásán azonban még ekkor sem válhatott úrrá a tétlen szemlélődés és kishitűség. Az első években a soproni flórát tanulmányozta, mely munkás-

ságának eredménye a „*Sopron környékén található virágos növények és edényes cryptogamok*” című alapos tudásra valló értekezés. (Megjelent a soproni áll. főreáliskola 1902/3. évi Értesítőjében.) Sopron flórájával kapcsolatban egyúttal városunk környékének bogárfaunáját is vizsgálódásainak körébe vonta; e téren kifejtett tudományos tevékenységének köszönhető a most már iskolánk tulajdonát alkotó gazdag és rendkívül értékes bogárgyűjtemény. („*A soproni m. kir. áll. főreáliskola bogárgyűjteménye*” című értekezését Értesítőnk 1901/2. évfolyamában tette közzé.)

Munkássága, tehetsége és vezetésére való rátermettsége már fiatalkorában kitűnt, amit az a körülmény is bizonyít, hogy Sopron sz. kir. város közgyűlése 1872. évi szeptember 25-iki határozatával a kormány döntéséig őt bízta meg a főreáliskola ideiglenes igazgatásával. Tisztán elvi okok és ellentétek, melyek közte és a törvényhatóság közt adminisztrációs ügyekben felmerültek, azonban arra birták őt, hogy tanári állásáról lemondjon. A város és tanügyi hatóságok egyaránt érezték, hogy Dr. *Wallner Ignác* távozása jelentékeny veszteség volna a szépen fejlődő intézetre nézve. A polgármester a közgyűlés megbízásából és *Trefort Ágoston* kultuszminiszter egyidőben kérték őt, változtassa meg szándékát. Beleegyezése folytán továbbra is megmaradt intézetünk tagjának. Buzgón teljesített iskolai és tudományos működése közepette diplomáinak számát is gyarapította, 1876-ban a tanári oklevelet is megszerezte.

Vétenénk, ha Sopron sz. kir. város áldozatkészségét és iskolánk fejlesztése körül elért nagy érdemeit hallgatással mellőznők; tagadhatatlan azonban, hogy a főreáliskola államosításával (1876.) egészen új korszak állott be intézetünk történetében. Az állam bőkezű gondoskodása révén a szertárak és kísérleti eszközök fokozatos gyarapítása által a tanítás nivója is a kor kívánalmainak megfelelőleg évről-évre emelkedett. Vegytani kísérletekre alkalmas laboratóriumában Dr. *Wallner Ignác* nemcsak az oktatás céljainak megfelelő, hanem egyéb közhasznú (technikai, physiologiai, törvényszéki stb.) munkálatokat is végezhetett. Ezrekre rúgó vizsgálódásai és meghatározásai eredményes pontosságuk miatt csakhamar közbizalmat ébresztettek Dr. *Wallner Ignác* személye és munkássága iránt nemcsak városunkban, hírneve az ország határain túl, a külföldre is eljutott.

Legjelentékenyebb és városunk érdekeit is érintő studiuma „*Sopron sz. kir. város kútviizeinek összetétele*” (Értekezés alakjában megjelent Értesítőnk 1888/9. és 1896/7. évfolyamaiban). E tanulmányában minden kétséget kizárólag megállapította, hogy a város belső területén fekvő kútvizek a rossz csatornázás következtében valamennyien többé-kevésbé fertőzöttek s ennél fogva a város lakóinak egészségét veszélyeztetők. Dr. *Wallner Ignác* tudományos megállapításai és szavai döntőleg hatottak a városi vízvezeték létesítésére. Nem akarjuk elvitatni másoknak e téren szerzett nagy érdemeit — így meg kell többek közt említenünk *Preiss Mór*ics bécsi professor és *Wolf Henrik* geologus nevét — mégis hálátlanság lenne részünkről,

ha Dr. Wallner Ignác személyét a vízmű alapítása körül kifejtett önzetlen és buzgó működéseért ki nem emelnők. A kezdetben nem épen népszerű eszme csak lassan hódított tért; Dr. Wallner Ignác és társainak lelkes agitációja révén azonban mégis megvalósult. A városi polgárság többségének idegenkedése miatt a vízvezeték művét egy részvényesekből álló csoport alapította, de csakhamar bebizonyosodott, hogy a vízmű létesítését nem egyes személyek érdeke kívánja, hanem az egész városnak közszükséglete. A bizalmatlanság lassankint megszűnt s a törvényhatóság később magához is váltotta azt a részvényesektől. Keletkezésének idején ép úgy, mint később szóval és tettekkel egyaránt buzgón és hathatósan segédkezett a vízvezetési mű üzemén. Buzgón és önzetlenül szolgált Dr. Wallner Ignác városunk érdekeit az által is, hogy a komunitást érintő vegyi vizsgálatokat évek hosszú során át mindig pontosan és anyagi ellenszolgáltatás nélkül végezte.

Gyakran szerepelt ő vegyvizsgáló szakértőként a kir. törvényszéknél, valamint járásbírósnál, továbbá a postaigazgatóságnál és pénzügyigazgatóságnál; utóbbi helyen tagja volt a pénzügyőri biztosokat vizsgáló bizottságnak is. Alapos szaktudása és szigorú lelkiismeretessége folytán szinte páratlan tekintélyt sikerült kivívnia vegyvizsgálati ügyekben. Nemcsak városunk lakói fordultak hozzá tanácsért, tudományos hírneve a meszsze idegenbe is eljutott. Nem elvont teoriákkal szolgált a tudományt, szakismereteit mindig a gyakorlati élet céljainak megfelelőleg igyekezett hasznossá tenni a köz javára.*)

A *salus reipublicae suprema lex* elvét nálánál lelkiismeretesebben senki sem valósíthatta meg. Mint a városi törvényhatóságnak tagja 1893-tól fogva 15 éven át gyakran nyilvánosan is fölszólalt, de mindenkor csak a közjóért, sohasem személyes érdekekért. Törvényhatósági képviselősege alatt egyúttal a pénzügyi bizottságban is dolgozott. Mi sem bizonyítja jobban a személye iránt megnyilvánult közbizalmat, mint az a körülmény, hogy amikor mandátuma lejárt, s az új választásokat kiírták, a két legnagyobb városi párt megbízottjai biztosították őt szavazatukkal. Dr. Wallner Ignác megköszönte a pártok bizalmát, de megmaradt elhatározása mellett s a neki följánlott mandátumot iskolai elfoglaltságára való hivatkozással nem fogadta el többé (1908).

Elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki Dr. Wallner Ignác a *Soproni Zeneegyesületben* is. A klasszikus zenének ifjú korától kezdve nagy kedvelője és kiválóan tehetséges művelője volt. Mint elnöke a

*) Jellemzésül szolgáljon alábbi eset is: Mintegy 20 évvel ezelőtt a soproni postaigazgatóság felkérte őt, hogy egy sikkasztás felfedezése ügyében segítségére legyen. Megtörtént ugyanis, hogy egy nagyobb összeget tartalmazó pénzeslevelet felbontottak, a pénzt kivették s újból beragasztották. Több személy, illetőleg állomás gyanuba esvén, a gyanúsított állomásokról porzót hozatott és ennek valamint a felbontott pénzeslevél borítékához tapadt porzónak vegyi megvizsgálásából pontosan megállapította, melyik állomáson törték fel a borítékot. A bűnös hurokra került, az ártatlanok felszabadultak a rettenetes gyanu alól. Amikor aztán a postaigazgató az önzetlen és sikerrel járó közreműködéséért köszönetet mondott, Dr. Wallner Ignác e szavakkal búcsuzott tőle: „A gazembereknek üldözésére és ártatlanok védelmére mindenkor szívesen és ingyen állok rendelkezésére.”

körnek nemcsak nagy szakértelemet tanúsított, hanem egyúttal a bukástól is megmentette azáltal, hogy a régi — 1827-ben alapított — körből kivált és a *Soproni Zenekedvelők Egyesületét* alkotó tagokat ismét a régi egyesületbe visszahódítania, illetőleg fuzionáltatnia sikerült. Az így erkölcsileg és anyagi tekintetben megerősödött Zeneegyesület legvirágzóbb kora épen Dr. *Wallner Ignác*z elnökségének és alelnökségének idejére esik. Buzgó és eredményes működését azzal honorálta a kör, hogy visszavonulásakor tiszteletbeli tagjává választotta őt.

Alapításának kezdete óta tagja volt a *Soproni Irodalmi és Művészeti Kör*-nek, sőt egyidőben alelnöke is. Érdemeinek elismeréseül az igazgató tanács tagjává választották élethossziglan.

Elnöke volt a *Soproni Paedagogiai Társaságnak*, még pedig megalkulása óta négyszer egymásután. Ötödször is elnöknek választatván azzal az indokolással tért ki a megítéltetés elől „hogy nem tartja helyénvalónak, hogy ennek az egyesületnek vezetése egy és ugyanazon személyben állandósuljon”. Ettől kezdve tiszteletbeli elnöke lett a társaságnak.

Neki jutott az oroszlánrész a kormány által tervezett *Szabad Lyceum* létesítésénél is. Szervező képességével, kitartó szorgalmával nemcsak a legjobb munkaerőket sikerült összetoboroznia a soproni intelligencia minden rétegéből, önzetlen buzgalomával, körültekintő, tapintatos vezetésével egyúttal a Szabad Lyceum életrevalóságát is biztosítani tudta. Őt cikluson keresztül ennek a kulturintézménynek is elnöke volt. Hatodszor megválasztatván ezt a tisztséget nem vállalta el, mert egy alaptalan hírlapi támadás megsértette jogos önérzetét. A támadást szokott alapossággal és megcáfolhatatlan logikával visszautasította ugyan — de minden rábeszélés hiába volt — az elnökséget többé nem fogadta el.

Sopron sz. kir. város magas fokon álló kulturális intézményeinek számánál és régiségénél fogva országszerte nevezetes. Alig találunk városunkban olyan közművelődést szolgáló egyesületet, kört, erkölcsi testületet, különösen a régebbiek közt, melyet Dr. *Wallner Ignác*z önzetlen lelkesedéssel és páratlan munkaerejével ne támogatott volna. Így választmányi tagja ma is a *Régészeti Társulatnak*, *Kaszinó Egyesületnek*, *Magán Betegápolódnak*, *Katholikus Konventnek* és *Iskolaszéknek*, tiszteletbeli tagja a soproni *Football és Athletikai Clubbnak* stb. stb.

Végül nem hagyhatunk szó nélkül még egy kulturális és közhasznú intézményt, melynek megvalósítása, életbeléptetése a legnagyobb részben Dr. *Wallner Ignác*z érdemei közé tartozik; ez a *vegyvizsgáló állomás*. Évtizedeken át folytatott lankadatlan buzgalommal, szívós energiával fáradozott ennek az intézménynek megteremtésén, szóval és írásban bizonyítva ennek elodázhatatlan szükségességét. Szeme előtt egy a külföldi mintára berendezett, teljesen önálló hatáskörrel felruházott vegyvizsgáló állomás képe lebegett, miként azt Németország kisebb-nagyobb városaiban egyaránt láthatjuk. Ha ez nem is valósult meg teljes mértékben, el kell ismernünk,

hogy a mai alakjában fönnálló intézmény is nagy haladást jelent a multhoz képest, közhasznú volta épen napjainkban tűnik ki leginkább, A földművelést, ipart és kereskedelmet érintő vegyi vizsgálatoknál épen úgy, mint a közegészségügyi és élelmezési ügyekben egyaránt hasznára van a magánosoknak, valamint a köznek is.

Ha kutatjuk, miképen volt lehetséges rendes hivatali elfoglaltsága mellett ily széles körű köztevékenységet eredményes munkássággal betöltenie, azt Dr. *Wallner Ignác* nagy tudásán és munkaerején kívül elsősorban ideálisan érző és gondolkozó lelkületének tulajdoníthatjuk. Tudásánál csak szerénysége volt nagyobb, szerénysége pedig kizárta a törtetést. Sokan vannak, kiket közéleti szereplésre egyéni hiúságuk, vagy önös érdekek kielégítésének vágya vezetett. Vannak, kik mások elnyomása révén érvényesültek, kiknek hírneve a jónak letiprása által emelkedett. Dr. *Wallner Ignác* közéleti szereplése soha és senki előtt még a látszatát sem keltette az érvényesülés vágyának. Sohasem rontott, hanem csak alkotott, senkit el nem nyomott, hanem inkább segített, gyámolított, mindenkinek komoly munkásságát megbecsülni és méltányolni igyekezett. Amennyire fogékony volt minden szép és nemes iránt, ép oly halálos ellensége annak ellenkezőjével szemben. Nagy felindulással kelt ki minden gabszág ellen, különösen akkor, ha az a tisztesség álarca bujt. A kicsinyes bosszúállást nem ismerte; ennek vele szemben alkalmazott eszközeit hallgatagon megvetette. Magával szemben szigorú bíráló volt, mások iránt mindig igazságos és méltányos. Türelmes volt más véleménynel szemben, ellenfeleivel mindenkor tárgyilagosan és udvariasan vitatkozott. Ha ez lehetetlené vált — akkor inkább elhallgatott.

Dr. *Wallner Ignác* munkás életének súlypontja érdemekben gazdag köztevékenysége dacára mégis az *iskolára* esik. Mint mindenben, e téren meg kiváltképen kötelességérzettől áthatott szigorú lelkiismeretességgel végzte munkáját. Folytonos önképzéssel, lankadatlan szorgalommal nemcsak saját ismereteit gyarapította, a haladó kor követelményeinek megfelelő módszereket a tanításban is alkalmazta. Kiinduló pontját a Bölcsesség könyvéből szokta meríteni, amely hangsúlyozottan kiemeli a világegyetem rendezettségét „mérték, súly és szám szerint”; az emberek kötelessége, hogy ezt kutassa, elérésére, megértésére pedig törekedjék. A vegytani oktatás alapja a kísérletezés lévén, nagy súlyt vetett arra, hogy bemutatandó kísérletei jól sikerüljenek. Gondos, időt igénylő előkészületeivel minden alkalommal biztosítani tudta a sikert. Előadásai arra törekedett, hogy minden óráján egy gondosan kimért kisebb szakasznak kerek, befejező, egész képét nyújtsa. Gyakori és összefoglaló ismétlés mélyíti a tudást, tervszerűen kidolgozott stöchiometriai feladatok pedig fejlesztik az értelmet. Elvont, kétes értékű theoriák felsorolása helyett előadásait mindenkor vonatkozásba tudta hozni a gyakorlati élettel. A száraz, unalomgerjesztő részletek elhagyásával, a lényeges dolgok plasztikus kidomborításával, tanítványai fi-

gyelmét állandóan lekötöni, ébrentartani törekedett. Természetrajzi előadásai, hasonlóan a vegytaniakéhoz, a szemléltetésen alapultak. Tanítványai bizonyára emlékeznek még, hogy a növénytani órákon mindegyikük két példányt kapott a meghatározandó növényből, egyet szétbontás céljából, másikat gyűjteménye számára.

A legújabb időben annyira hangoztatott *tanulmányi kirándulásokat* tanári működésének kezdete óta meghonosította iskolánkban. Nemcsak kezdeményezője volt, hanem fáradhatatlan és önzetlen vezetője, aki akárhányszor anyagi áldozattól sem riadt vissza e fontos és az ismereteket bővítő hasznos, egyúttal a tanítás érdekeit is üdvösen támogató intézmény, a vegytani gyakorlatok intézményének megteremtése iskolánkban. Az itt elért eredményt igazán csak azok tudnák kellőképp méltányolni, akik intézetünkben kiépve később hivatásszerűen foglalkoztak a vegyészettel. Sokan vannak ilyenek, köztük akárhány igen magas állásba is eljutott. E gyakorlatokon főképen köztük akárhány igen magas állásba is eljutott. E gyakorlatokon főképen olyan alapvető munkálatokkal foglalkoztatta tanítványait, melyeknek elvégzéséhez a főiskolákon már ritkán jut hely és idő.

Mint tanár, később mint igazgató is igen nagy gondot fordított az iskolai *fegyelemre*. Fegyelmezési módszerét nyugodt megfontolás és jóakarattal párosult szigorúság jellemzik. Szükség esetén gyors közbelépéssel s a fegyelmi eszközök kemény alkalmazásával igyekezett rendet teremteni. A rideg kiméretlenséget ép úgy nem alkalmazta, amint hogy feddés alkalmazásával mindenkor tartózkodott tanítványainak önérzetét sértő módon megbántani. Maga is edzett ember lévén ellensége volt minden elpuhultságnak. Az elbírálásban hasonlóképen szigorú, mindamellett jóakarátú igazságérzete vezérelte, sohasem tévesztve szem elől a tanítvány egyéni hajlamát és tehetségét.

Mint *igazgató* mindenekelőtt tanártársainak bizalmát igyekezett megnyerni, amit alapos és széleskörű műveltségével, lekötő udvarias modorával, finom és tapintatos bánásmódjával hamarosan el is ért. Tisztelték és becsülték mindannyian, akik vele együtt működtek, mert nemcsak a vezetésben, hanem a tudásban és munkában egyaránt jó példát szolgáltatott mindenkinek. *Verba movent, exempla trahunt*, a szó csak lelkesít, a példa magával ragad, elvét nemcsak hangoztatta, de a gyakorlatban meg is valósította. Tudományos bűvárlataival, ismereteinek folytonos mélyítésével ép úgy, mint a gyakorlati követelményeknek megfelelő eszközök alkalmazásával magának tekintélyt, iskolának jó hírnevet biztosított. Ismereteinek bővítésére sem költséget, sem fáradságot nem sajnált. Erről tanúskodhatnak külföldön végzett tanulmányútjai is. Utazott Ausztriában, Német-, Olasz-, Görög- és Törökországban. Alapos ismerője volt Ausztria és Németország iskolai szervezetének.

Széles látóköre, vezetésre való rátermettsége a gyakran összehívott értekezleteken is megnyilatkozott. Minden alkalommal új eszmékkel és

gondolatokkal gazdagította ezeket a tanácskozásokat. Világos, tiszta előadását egyszerű kéresetlenség, éles logika jellemzik. Szívesen meghallgatott minden véleményt s ha az jónak bizonyult, készséggel engedte azt érvényesülni. Magának csak az irányítást és felelőséget tartva fön, minden, az iskola érdekeit érintő legaprólékosabb ügyet is előbb tanártársaival megbeszél, s csak azután intézkedett. Sohasem osztogatott rideg parancsokat, inkább szeretettel teljes tanácsokkal igyekezett hatni, elhatározásait azonban nemcsak célszerűen, hanem vaskövetkezetességgel hajtotta végre. Hivatalos látogatásai alkalmával észlelt tapasztalatait mindenkor fesztele-nül és csak egy kiváló paedagogustól várható tapintattal közölte pályatár-saival. Személyes ügyeket sohasem tárgyalt nyilvánosan, mindig csak négy-szemközt. Szívesen és személyválogatás nélkül támogatta mások tudomá-nyos törekvéseit; az ezt a célt szolgáló eszközök és módok előteremtésén valóban önzetlennek és fáradhatatlannak bizonyult. A hivatalával járó nagy felelőséget mindenkor és teljes súllyal átérezte, épen azért az iskolát érin-tő ügyeket a legaprólékosabb pontossággal és legszigorúbb lelkiismeretes-séggel végezte. Kutató szemét a legkisebb hiba, legcsekélyebb mulasztás sem kerülte ki, annak javításán, helyreépítésén fáradhatatlan türelemmel dolgozott.

Tanári és igazgatói működése alatt az oktatással szemben mindig a *nevelés* elsőbbségét vitatta. Tudás, készség, értelem kétes értékű javak-ká válhatnak, ha erkölcsi alap nélkül fejlesztetnek. Az iskolának valódi értéke az erkölcsi nevelésben rejlik. Épen azért nagy fontosságot tulajdo-nított a történelmi és klasszikus irodalmi ismereteknek s az úgynevezett reális tantárgyaknak egyoldalú fejlesztését és kizárólagos uralmát egyene-sen károsnak minősítette az iskolára és életre nézve egyaránt. Igazán mű-velt embernek kell, hogy ismerje nemzete és vele együtt az emberiség fej-lődésének történeti folyamatát; ezeknek ismerete híján lehet valaki kiváló szakember, de magasabb ethikai vagy szociális kérdésekről senki sem al-kothat magának tiszta fogalmakat.

Főfeladatának tekintette, hogy tanítványai lelkében a szép és ne-mes iránt való fogékonyságot fejlessze és megszilárdítsa. Minden káros hatást — ha a szükség kívánta, könyörtelen szigorúsággal is — elhárítani igyekezett.

Mindenről gondoskodó figyelme az iskola *anyagi* ügyeire is kiter-jedt. Takarékos, jó gazdának bizonyult e téren is. Tanúsíthatják ezt a sop-roni állami főreáliskolai Segélyegyesület és Betegszoba, melyeknek alaptő-kéjét az évenként kiutalt, ezrekre rúgó segélyezések dacára 18 évi igazga-tósága alatt nemcsak megkétszereznie, hanem ezenfelül még tetemes ösz-szegekkel gyarapítania sikerült. Távozása alkalmával a Segélyegyesület egyhangúlag tiszteletbeli elnökévé választotta.

Hosszú, negyvennégy évi működésének ezek volnának legkiemel-kedőbb mozzanatainak annak a férfiúnak, aki sohasem kereste a feltűnést, a

hiú látszatot s aki mégis évtizedeken át mozgató lelke, jótevő, irányító szel-
leme volt intézetünknek. Tudós elme, kiváló paedagogus, önzetlenül mun-
kás honpolgár mintaképe, aki a kötelesség szent érzetétől áthatott lélekkel
közel félévszázadon keresztül nem annyira szavakkal, mint inkább tettek-
kel szolgálta hazáját. Hervadhatatlan érdemeinek híre a trón zsámolyáig
eljutott, nyugalomba vonulásának idején a *tankerületi királyi főigazgatói*
címmel tüntette őt ki a felség kegye. Az aktív szolgálattól való visszalépése
nagy veszteséget jelent a magyar tanügyre, távozása őszinte és mély saj-
nálatot kelt mindenkiben, aki intézetünk sorsát lelkén viseli.*) Nevét nem-
csak iskolánk annalesei örökítik meg felejthetetlenül, emlékét szívükbe vés-
ték tanártársai, kik vele együtt működtek, valamint tanítványai, akiket ne-
velt és oktatott. A soproni állami főreáliskola hódoló tisztelettel köszönti
távozó Mesterét s azzal az őszinte kívánsággaí búcsuzik tőle, hogy nyugal-
mas életének hátralevő napjait még sokáig, nagyon sokáig boldog meg-
elégedéssel élvezhesse !

Lauringer Ernő.

*) Dr. Wallner Ignác nagy érdemeit meghatóan szép szavakkal ecsetelte s egyuttal jegyzőkönyvbe
foglaltatta veszprémi Városy Tivadar győri tankerületi kir. főigazgató utolsó hivatalos látogatása alkalmával.

II.

Valker István.

(1867—1915.)

A háborús esztendő halottja, de nem a háborúé. Hosszú, keserves 7 havi szenvedés után vitte sírba gyógyíthatatlan betegsége. Hiába operálta meg egyik legelső bécsi egyetemi tanár, hiába volt a leggondosabb orvosi ápolás, a szerető feleség szinte emberfeletti önfeláldozó ápolása, élete delén, 48 éves korában, árván hagyta 3 kicsiny gyermekét.

Intézetünkben 4 esztendőn keresztül tanította az éneket kiváló eredménnyel, amiről az iskolai ünnepségeken előadott karénekek fényes bizonytságot tettek. Ugy az ének mint a zeneelmélet tanításában az ifjuság iránt való szeretet vezérelte; nyoma se volt nála a zenével hivatásszerűleg foglalkozó egyének idegességének; elnéző, türelmes, a hibák megjavításában kitartó volt, de szükség esetén tudott erélyes is lenni. Iskolai kötelezettségének teljesítésében szinte túlzásig pontos és lelkiismeretes volt; nem szeretete a felületes munkát s a siker érdekében szabad idejéből is sokat feláldozott. Tanítványai nemcsak tisztelték, hanem szerették is. Egyéniségének megnyerő volta, gondolkozásának átlátszóan tiszta becsületessége, egyszerűsége, őszinte, közvetlen modora, önzetlensége és ritka szerénysége nemcsak tanártestületünk minden egyes tagjának szeretetét és becsülését szerezte meg számára, hanem városunkban is mindazokét, akikkel akár hivatalosan, akár magánuton érintkezett.

Mint kiváló hegedűművészt ismerik őt a szakfolyóiratok; onnan vesszük e rövid adatokat is. Már tiz éves korában feltűnt hegedűjátékával, a bécsi zenekonzervatoriumot kitüntetéssel végezte; a bécsi operaház zenekarában mint ideiglenesen alkalmazott 3 évig működött s mikor mint prim-hegedűst véglegesíteni kellett volna, mellőzték s ezért elkeseredésében hazajött; előbb Győrött, majd Lugoson karmestereskedett, míg az utóbbi 5 évben városunkban a Szt. Mihály egyháznál töltötte be közmegelegedésre a karnagy állást.

Keserűen fájó szívvel nyugszunk bele a Gondviselés határozatába. Nemes egyéniségének emlékezete sokáig fog élni szíveinkben!

III.

Intézetünk e háborús tanévben.

A háború okozta zavarokat és az azokkal járó nehézségeket intézetünk sem kerülhette ki, azok hullámai a mi iskolai életünket is mélyen érintették.

Az általános mozgósítás még augusztus hó elején harctérre szólította intézetünk két tagját: Merényi Gábor helyettes tanárt, ki azon időben önkéntesi évét szolgálta és Révész János tornatanárt, tartalékos cs. és kir. zászlóst. Szeptember hó 10-én hadiszolgálatra behivattak Dr. Müller József és Dr. Stodolni Gyula r. tanárok, népfelkelő hadnagyok. Október hó 1-én Harsányi Lajos tanár, B osztályú népfelkelő, rendeltetett be a soproni m. kir. honvédfőreáliskolába mint a matematika és fizika tanára. Március hó 15-én Strauch Jenő rendes tanár kezdte meg katonai szolgálatát mint B osztályú népfelkelő, míg végre március hó 19-én egyik iskolaszolgánk Horváth Károly is bevonult katonának mint B osztályú népfelkelő. Megnyugtásunkra szolgál, hogy e sorok megjelenéséig még valamennyien épek és sértetlenek.

A háború hatását éreztük intézeti ifjuságunk elhelyezésében is. Intézeti épületünk augusztus hó 1 óta népfelkelők számára, majd pedig szeptember hó 1-től kezdve tartalékkórház céljaira lévén lefoglalva, a beiratásokat Sopron szab. kir. város Tanácsának szives engedélyével a városi közkönyvtár céljaira kibérelt, de akkor még el nem foglalt földszinti magánhelyiségekben tartottuk meg. E helyiségek átengedéseért nevezett Tanácsnak az igazgatóság e helyen is hálás köszönetét fejezi ki. A rendes előadások számára kezdetben a szent Benedek-rendi kath. főgimnázium épületének igénybevétele látszott legalkalmasabbnak, hol intézeti ifjuságunk, bár a délutáni órákban, de legalább egy helyen, együttesen, nyerte volna oktatását. Minthogy azonban ezen elhelyezés is több szempontból sok nehézséget látszott háritani működésünk elé, minden rendelkezésünkre álló eszközzel oda törekedtünk, hogy saját épületünk legalább egy részében, annak második emeletén, taníthassunk. Dr. Fogarassy Viktor cs. és kir. főtörzsorvos úr lekötelező szivessége és intézetünk iránti nagy jóakarata folytán óhajunk meg is valósult.

A „Veni Sancte”-t szeptember hó 20. napján tartottuk meg, míg a

rendes előadások a II. emeleti tantermek berendezése és az azzal kapcsolatosan szükségessé vált átalakítások miatt csak szeptember hó 24-én vehették kezdetüket.

Minthogy intézeti épületünk II. emeletén 9 osztálynak egyszerre való elhelyezésére kellő számú helyiség nem állott rendelkezésünkre, három osztály tanítását délutánra kellett áttennünk. Hogy a tantermek szellőztetésére és tisztítására a délelőtti és délutáni tanítás közti szünetben kellő idő juthasson, főigazgatói engedéllyel csak 45 perces órákat tartottunk.

Hogy ezen délelőtt és délután, tehát váltakozva folyó tanítás mennyire megnehezítette működésünket különösen adminisztráció tekintetében, azt az igazgatóság sok alkalommal tapasztalhatta; megnehezítette az adminisztrációt különösen a háborúval kapcsolatosan érkezett rendeletek sokfélesége, sokasága és sürgőssége, valamint a hadsegélyezés céljaira történt sokféle gyűjtés és árusítás foganatosítása is.

Február hó folyamán intézetünknek már-már zavartalanul folyó működését komoly veszedelem fenyegette: újból le akarták foglalni intézeti épületünk II. emeletét. E terv megakadályozására az igazgatóság minden lehetőt elkövetett. Dr. Baán Endre vármegyei főispán úr, valamint Dr. Fogarassy Viktor cs. és kir. főtörzsorvos úr Ő Méltóságai részéről az igazgatóság fáradozása nagy jóakarattal találkozván, a veszedelem elmúlt és intézetünk nyugodtan folytathatta működését a tanév befejezéséig.

A bevonult tanerők hiányát ellensúlyozandó az intézetünkben évek óta fennálló három párhuzamos osztály közül kettőt megszüntettünk. Kellő számú magyar—német szakos tanár hiányában így is az igazgató az egész tanéven át heti 10 órában, a többi nyelvész tanár heti 20—22 órában tanított. A rendes tantárgyak teljes heti óraszámmal szerepeltek, a rendkívüli tárgyak tanítása — az egészségtan kivételével — valamint a különféle körök működése és tornatanítás is az egész éven át szünetelt. Ugyancsak nem tartattak meg a tanév folyamán az iskolai ünnepélyek sem, minthogy az egész ifjúság együttes befogadására alkalmas helyiség nem állott rendelkezésünkre.

Ha elgondoljuk, hogy mennyi nehézség háramlott volna intézetünkre, ha ifjúságunk 2—3, egymástól távol fekvő, helyen lett volna elhelyezve és hogy az oktatás és nevelés mennyire szenvedett volna azáltal, megnyugsunk sorsunkban és igaz hálával vagyunk az intéző körök iránt, hogy jóindulatuk folytán szűkösen bár, de mégis csak saját otthonunkban tölthetjük az egész tanévet. Fogadják ezért e helyen is ismét hálás köszönetünket!

Az iskolai év befejeztével intézeti épületünk II. emeleti része ismét lefoglaltatott.

Vajha a következő tanévben újból rendelkezésünkre állhatnának összes helyiségeink !

IV.

Tanuló ifjúságunk a hadsegélyezés és jótékonyság gyakorlásának szolgálatában.

Tanuló ifjúságunk hazaszeretetének és nemes érzületének illusztrálására közöljük az alábbi gyűjtéseket, melyeknek eredményéhez képest juto tt:

a hadbavonult katonák karácsonyára	289.48 K
a Vöröskereszt Egyletnek	50.— „
a Hadsegélyző hivatalnak („A király imádkozik“ című kép vásárlásából)	68.40 „
a Hadsegélyző hivatalnak (Az „Ifjúsági hadsegélyző jelvény“ vásárlásából)	75.— „
az „Erzsébet Otthonnak“ (13 sorsjegy vásárlásából)	13.— „
a vakoknak	20.— „
a soproni siketnémáknak	10.— „
	Összesen 525.88 K

Hadikölcsön-kötvényeket jegyzett ifjúságunk 450.— K
értékben, melyeket az ifjúság egy létesítendő alapítvány céljaira az intézetnek adományozott.

A pénzgyűjtés összeredménye 975.88 K

Szederlevelek gyűjtéséből befolyt	29 kg.
Fémtárgyak	231 kg.

Meleg ruhaneműek gyűjtéséből befolyt: 31 hósapka, 2 csuklya, 42 pár csuklyóvédő és melegítő, 31 pár harisnya, 10 darab ing, 16 darab nadrág, 6 pár térdvédő, 3 darab hasmelegítő, 2 pár lábruha, 1 darab sweater, 4 darab zsebkendő, 6 pár keztyű, 3 pár bakancsszija.

Cigaretta, dohány, ennivaló és egyéb ajándékok gyűjtéséből befolyt: 2500 darab cigaretta, 20 csomag cigarettapapíros, 28 csomag dohány, 6 drb szopóka, 50 drb szivar, 16 drb öngyújtó, 13 drb pipa, 16 csomag tea, 3 drb szappan, 2 csomag evőeszköz, 1 csomag rovarpor, 10 drb mézeskalács, 11 csomag cukor és 9 drb írókészlet.

Bár az intézeti igazgatóság a tanuló ifjúságnak e hazafias és nemes érzületre való áldozatkészségeért a tanév folyamán több ízben is kifejezte igaz, meleg köszönetét, mégis kötelességének tartja őszinte köszönetét itt, a nyilvánosság előtt is, újból kifejezni.

Határozott szándékunk volt a gyűjtésben és ajándékozásban résztvevő tanulókat egyenkint, névszerint is, felsorolni. Értesítőnk rövidre szabott terjedelme azonban nem engedte tervünket megvalósítani.

Az isteni Gondviselés árássa el ifjúságunkat áldásának ezer nevével !

V.

Tanári testület.*)

Sorszám	A tanár neve, tanári minősége	Szak- tárgyai	Hány év óta mű- ködik mint tanár			Ez évben mit tanított, mely osztályok- ban, hány óraban?	Heti óraszám	Jegyzet
			nyilván- os is- kolá- ban?	áll. kö- zepisko- lában?	intéze- tünk- nél?			
1.	Rodt Lajos i. igazgató	Német Latin	21 év óta	21 év óta	1 év óta	Német III. a IV. Latin V.	10.	
2.	Ágh Lajos dr. r. tanár	Magyar Német	29 év óta	21 év óta	15 év óta	Magyar II., IV., V. Német II.	19.	A II. o. főnöke, a II. oszt. ifjúsági könyvtár őre, a Segélyegyesület jegyzője.
3.	Barta Miksa r. tanár	Matem. Fizika	12 év óta	12 év óta	11½ év óta	Matematika VII., VIII. Fizika III A, III B, VII., VIII.	19.	A VII. o. főnöke, a fizikai szertár őre.
4.	Faragó József r. tanár	Matematika Fizika Ábr. geom.	21 év óta	21 év óta	21 év óta	Matematika V. Rajz. geom. IV. Ábr. geom. VI., VII., VIII.	19.	A tanári könyvtár és geom. szertár őre.
5.	Gerő Árpád r. tanár.	Természetr. Vegyten	10 év óta	6 év óta	6 év óta	Természetr. I, II, V., VI. Vegyten V. Bölcsészet VIII Szépirás I.	17.	Az V. o. főnöke, a természetr. I- és tornaszertár őre; segédkezik az igazgatói iro- dában, értekezleti jegyző.
6.	Harsányi Lajos r. tanár	Matematika Fizika	8 év óta	7 év óta	6 év óta		—	1914. évi október 1. óta a soproni m. kir. honvéd- főreáliskolához hi- vatott be.
7.	Horvát Rezső r. tanár	Német Francia Latin	30 év óta	24 év óta	21 év óta	Német V., VI., VIII. Francia III. B, VI., VIII.	21.	A VIII. o. főnöke, a Segélyegyesü- let könyvtárnoka.
8.	Kardos Aladár r. tanár	Magyar Latin	13 év óta	13 év óta	3 év óta	Magyar III. A, VI, VII., VIII. Latin VI., VII., VIII.	21.	A VI. o. főnöke, értekezleti jegyző
9.	Kovács Péter rómk. kath. r. hitoktató	Vallástan	6 év óta	6 év óta	3 év óta	Vallástan I— VIII. Exhortáció I—VIII.	17.	
10.	Lantos Jakab izr. hitoktató	Vallástan	11 év óta	2 év óta	2 év óta	Vallástan I, II., III. A, III. B, IV.	4.	Elemi iskolai ta- nító

*) A tanári testületben történt változást l. a VI fejezet 1. pontjában.

Sorszám	A tanár neve, tanári minősége	Szak- tárgyai	Hány év óta mű- ködik mint tanár			Ez évben mit tanított, mely osztályok- ban, hány órában	Heti óraszám	Jegyzet
			nyilvá- nos is- kolá- ban?	áll. kö- zepisko- lában?	intéze- tünk- nél?			
11.	Lauringer Ernő r. tanár	Történelem Földrajz	10 év óta	9 év óta	4 év óta	Történelem III. A, III. B, VI. VII., VIII. Földrajz III. A, III B. Német I.	22.	A III. A o. főnöke, a földrajzi és régi- sértár szertárának őre
12.	Leszner Rezső dr. egészség- tan tanár	Egészségtan	22 év óta	22 év óta	22 év óta	Egészségtan VII.	2.	Iskolaorvos
13.	Menyhárd Fri- gyes ev hit- oktató	Vallástan	23 év óta	23 év óta	14 év óta	Vallástan I—VIII.	8.	Sopron szab. kir. város ev. lelkésze
14.	Merényi Gábor h. tanár	Matematika Ábr. geom.	3 év óta	3 év óta	3 év óta		—	A tanév kezdete óta a harctéren van
15.	Müller József dr. r. tanár	Magyar Német	14 év óta	12 év óta	12 év óta		—	A tanév kezdete óta katonai szol- gálatot teljesít
16.	Német Vilmos r. tanár	Természetr. Vegyten	11 év óta	11 év óta	9 év óta	Vegyten V. VI. Fizika IV. Számítan I. R. geom. I. II.	19.	A vegytani szer- tár őre
17.	Pollák Viksa dr. izr hitoktató	Vallástan	21 év óta	21 év óta	21 év óta	Dallástan V., VI., VII, VIII.	4.	Sopron szab. kir. város rabbi ja
18.	Révész János r. tornatanár	Torna	4 $\frac{1}{2}$ év óta	4 $\frac{1}{2}$ év óta	4 $\frac{1}{2}$ év óta		—	A tanév kezdete óta a harctéren van
19.	Seemann Kál- mán r. tanár	Szabadk. r. Rajz geom.	30 év óta	30 év óta	20 év óta	Szabadk. rajz III. A, III. B, IV.—VIII. Rajz. geom. III. A, III. B, Szépirás II.	19.	A III. B osztály főnöke, a szabad- kézi rajzszerár őre
20.	Simkó Gyula dr. r. tanár	Történelem Földrajz	4 év óta	4 év óta	3 év óta	Történelem IV V. Földrajz I. II. Magyar I.	17.	Az I. o. főnöke, a IV—VIII. o. ifj. könyvtárának őre
21.	Stodolni Gyula dr. r. tanár	Magyar Német	14 év óta	14 év óta	14 év óta		—	A tanév kezdete óta katonai szol- gálatot teljesít
22.	Strauch Jenő r. tanár	Magyar Német	13 év óta	13 év óta	13 év óta	Tanított 1915. évi márc. 15-ig heti 17 órá- ban : Magyar III. B, VIII. Német I., III. B, VI. Szépirás II.	—	(A III. B o. főnöke, a III. o. ifjusági könyvtárának őre.) 1915. évi március hó 15. óta kato- nai szolgálatot tel- jesít.

Sorszám	A tanár neve, tanári minősége	Szak- tárgyai	Hány év óta mű- ködik mint tanár			Ez évben mit tanított, mely osztályok- ban, hány órában ?	Heti óraszám	Jegyzet
			nyilván- os is- kolá- ban ?	áll. kö- zépisko- lában ?	intéze- tünk- nél ?			
23.	Török Mihály r. tanár	Matematika Fizika	32 év óta	20 év óta	20 év óta	Matematika II., III. A, III. B, IV.	14.	A IV. o. főnöke, az I. és II. o. if- júsági könyvtár őre, tandíjkezelő.
24.	Vendl Aladár r. tanár	Magyar Francia	30 év óta	20 év óta	20 év óta	Magyar III. B. Francia III. A, IV., V., VII.	20.	Az ének- és zene- szertár őre

Szolga személyzet.*)

1. Weiszböck György rendes szolga. Szolgál $37\frac{1}{2}$ éve.
2. Kertész József rendes szolga. Szolgál 16 éve.
3. Horváth Károly rendes szolga. Szolgál 3 éve.
4. Aumüller János fűtő és favágó. Szolgál 11 éve.

*) A szolgaszemélyzetben történt változást l. a VI. fejezet 2. pontjában.

VI.

Adatok az intézet történetéhez.

A) Az intézet állapota.

1. Tanári testület. Intézetünk tanári testülete 24 tagból áll, ezek közül 1 id. igazgató, 16 rendes tanár, 1 helyettes tanár, 4 hitoktató, 1 tornatanár és 1 egészségтананár, aki egyúttal az iskolaorvosi teendőket is el látja. Ez iskolai év végéig tényleg működött: 1 id. igazgató, 12 rendes tanár, 4 hitoktató és 1 egészségтананár, összesen 18 tanerő. 6 tanerő katonai szolgálatot teljesített.

Személy változás történt a lefolyt iskolai évben az intézet vezetésében. *Dr. Wallner Ignác*, intézetünknek 26 éven át volt nagytudású, érdemdús és közszeretnek örvendő tanára, majd pedig 18 éven át igazgatója, betegsége miatt az 1913/14. iskolai év folyamán szabadságoltatván, a nm. VKM. 1914. évi június hó 10-én kelt 50106. sz. rendeletével 44 évi szolgálata után végleges nyugalomba helyeztetett, mely alkalommal kiváló érdemei elismeréséül a főigazgatói címet kapta. *Dr. Wallner Ignác* c. főigazgató kiváló egyéniségét Értésítőnk vezető helyén szakavatott toll méltatja.

Közvetlen felettes hatósága a nyugdíjaztatásáról szóló rendeletet a következő sorok kíséretében közölte az intézettel: „*Dr. Wallner Ignác* igazgató személyében az intézet éléről az a férfiú távozik, aki évek hosszú során át lankadást nem ismerő buzgósággal, ritka kötelességtudással, nemes lelke minden erejével és bölcs gondoskodással fáradozott az eléje tűzött feladatok sikeres megoldásán és akinek nevéhez az intézet fejlődése, megízmosodása és felvirágzása fűződik.

Ha elhagyja is helyét, szelleme továbbra is irányítsa az intézet működését, a tanári testület pedig őrizze híven emlékét, lelkesüljön odaadó munkásságában nemes példáján, szeretete melegével s jókívánságaival kísérje őt a nyugalomba !”

Az intézet vezetését *Dr. Stodolni Gyula* r. tanártól, ki az iskolai év legnehezebb időszakában kiváló szakértelemmel, ritka önzetlenséggel és

nagy önfeláldozással mint igazgató-helyettes látta el az igazgatói teendőket, 1914. évi augusztus hó 24-én *Rodt Lajos* ideiglenes igazgató vette át, akit a nm. VKM. 1914. évi július hó 22-én kelt 90552. sz. rendeletével Beregszászról ezen intézethez helyezett át és aki egyidejűleg az igazgatói teendők végzésével is megbízott.

Szomorúan megemlékezünk e helyen *Valker István*, intézetünk 4 éven át volt képzett és buzgó énektanárának, elhúnytáról. Érdemeinek rövid méltatására és megörökítésére Értesítőnkben külön fejezetet szenteltünk. Vigasztalja gyászba borult családját azon tudat, hogy fájdalmában intézetünk egész tanári kara osztozkodik.

A tanév folyamán katonai szolgálatot teljesített tanerőkről Értesítőnk III. számú fejezete emlékezik meg.

2. Szolgaszemélyzet. A szolgaszemélyzetben is történt változás. Weiszböck György rendes iskolaszolga a nm. vallás- és közoktatásügyi Miniszterium 1915. évi március hó 31-én kelt 25061. számú rendeletével változatlan buzgalmú szolgálata elismerése mellett közel 38 évi derék szolgálata után betegsége miatt nyugdíjaztatott. Horváth Károly r. iskolaszolga pedig 1915. évi március hó 19. óta tényleges népfelkelői szolgálatot teljesít. Utóbbi helyére a nm. VKM. 1915. március hó 13-án kelt 2081 eln. sz. rendeletével *Pusker Béla* ideiglenes kisegítőszolga fogadtatott fel, ki szolgálatát 1915. évi március hó 22-én kezdte meg és minthogy a tanév befejeztével reá már nem volt szükség, 1915. évi május hó 28-án szolgálatából el is bocsáttatott.

3. Az iskolai év megnyitása. A tanári testület augusztus hó 29-én tartotta alakuló értekezletét, miután előző napon a beiratások és rendes előadások helyiségeire, valamint egyéb körülményekre vonatkozólag rendkívüli értekezleten megállapodott. Augusztus hó 30-ától szeptember hó 15-ig voltak a javító-, felvételi- és magánvizsgálatok. A beiratás szeptember hó 1-től 15-ig tartott. Az iskolai év folyamán beiratkozott: 341 rendes és 2 magántanuló, összesen 343 tanuló, az előbbi évi létszámhoz viszonyítva 32 tanulóval kevesebb, minek oka valószínűleg a tanév rendkívüliségében keresendő.

Az iskolai évet szeptember hó 20-án nyitottuk meg istentisztelettel, mely után az igazgató az intézeti tornacsarnokban egybegyűlt tanulóifjúság előtt a tanulók jogairól és kötelességeiről szóló beszédet mondott.

Szeptember 24-én vette kezdetét a rendes tanítás, mely a törvényes szüneteket és a rendtartásszerű 3 igazgatói szünnapot kivéve megszakítás nélkül május hó 8-ig folyt.

4. Egészségügy. A tanuló ifjúság egészségi állapota a lefolyt tanévben általában megnyugtatónak volt mondható. Enyhébb természetű megbé-

tegedéseken kívül súlyosabb vagy ragályos betegség 35 esetben volt. Meghalt 1 tanuló: Báder Gusztáv II. oszt. tanuló, kivel intézetünk egyik jó viselkedű és szorgalmas tanulóját veszítette el. Az egészségi állapotra vonatkozóan az intézet iskolaorvosa a következőkben adta elő jelentését:

„A soproni állami főreáliskolában az egészségi állapot az 1914/15. iskolai évben — egy halálesettől eltekintve — megnyugtatónak volt mondható, jóllehet az intézeti épület nagy része, nevezetesen földszintje és I. emelete tartalékkórház céljaira volt lefoglalva. Kellő gondoskodás történt az iránt, hogy az egész épületben tisztaság és rend uralkodjék és hogy a tanulók a kórházbeliekkel, bár fertőző betegség a katonák között nem fordult elő, ne érintkezhessenek. A városban sem uralkodtak ez iskolai évben nagymérvű járványos betegségek és így annál inkább megóvhatta az intézeti ifjúság egészségét. A tanulók között előfordult kisebb betegeskedések enyhébb természetűek voltak.

Minthogy az intézeti épület II. emeletén levő helyiségek nem voltak elégségesek ahhoz, hogy a tanítás valamennyi osztályban délelőtt folyjék, három osztály ifjúságának a tanítása délután volt. A tantermek és illemhelyek szigorú tisztántartására, valamint szellőztetésére és egyéb higiénikus követelményekre nagy gond fordított.

Az intézeti ifjúságot megvizsgáltam a tanév elején, valamint alkalmadtán a tanév folyamán is és azt tapasztaltam, hogy testi fejlődése, valamint egészségi állapota kedvező volt.

Dr. Pokorny Róbert, városi tisztiorvos, a tavasz kezdetén majdnem az egész ifjúságon védhimlőoltást eszközölt és tartott a tanév folyamán trachoma-vizsgálatot. Trachoma beteg nem volt.

Szükségesnek tartom végre hangsúlyozni, hogy a torna és játéknak ez évben való elmaradása a tanulók fejlődésére valamilyes hátránnyal volt.”

5. Felszerelés és egyéb szükségletek. Tanszereinket és könyvtárainkat az elmúlt évben a rendes tanszerátalányból és az egy párhuzamos osztály után járó tanszerátalánypótlékból, illetve a tanulóktól szedett ifjúsági könyvtári díjakból, valamint ajándékozások útján gyarapítottuk. A fűtő anyagot a fennálló szerződés értelmében Sopron szab. kir. város szolgáltatta, házi és irodai szükségleteinket pedig az évi rendes háziátalányból és az egy párhuzamos osztály után járó háziátalánypótlékból fedeztük.

6. Segélyezés és jutalmazás. Iskolai szükségleteiket fedezni képtelen tanulók támogatására, valamint a kiváló előmenetel és magaviselet jutalmazására fordított anyagi eszközeink többféle forrásból eredtek, u. m. a tandíjelengedés állami kedvezményéből, az intézeti Segélyegyesület, valamint Utazási- és Kirándulási alap segélyeiből, végre az intézethez kötött nem saját és saját ösztöndíjalapítványokból.

a) Tandíjmentesek voltak a lefolyt tanév végén.

A tanuló neve	Egész vagy fél tandíj mentes	A tandíjmentesség kelte és száma	A tanuló neve	Egész vagy fél tandíj mentes	A tandíjmentesség kelte és száma
I. Osztály.			V. osztály.		
Bauer Jenő	fél	92—1915 ig.	Buresch Jenő	egész	105—1912 ig.
Baumann Béla	"	697—1914 ig.	Fürst Dezső	"	535—1911 ig.
Berczeller Árpád	egész	92—1915 ig.	Glaser Béla	fél	92—1915 ig.
Bognár Tibor	"	697—1914 ig.	Gyulay Zoltán	egész	90—1914 ig.
Csizmadia Árpád	"	697—1914 ig.	Karl Ernő	fél	697—1914 ig.
Hacker Ferenc	fél	697—1914 ig.	Kollwentz Ernő	egész	535—1911 ig.
Horváth Kálmán	egész	697—1914 ig.	Krug Lajos	"	580—1912 ig.
Jetel Egon	"	697—1914 ig.	Laschober Ernő	"	535—1911 ig.
Kertész Artúr	"	697—1914 ig.	Max Ernő	"	92—1915 ig.
Kohn Leó	fél	697—1914 ig.	Mangold István	fél	105—1912 ig.
Scheiber Kálmán	egész	92—1915 ig.	Nagy György	egész	105—1912 ig.
Stodoní Gyula	"	697—1914 ig.	Tóth Ernő	"	697—1914 ig.
Visnya Sándor	"	697—1914 ig.	Tóth Ferenc	"	105—1912 ig.
Wallner Lajos	"	92—1915 ig.	Török Gyula	fél	105—1912 ig.
Wrana Gyula	"	92—1915 ig.	Varga Gábor	egész	580—1912 ig.
			Varga János	"	105—1912 ig.
II. Osztály.			VI. osztály.		
Ágh Tibor	egész	490—1913 ig.	Bader Viktor	fél	697—1914 ig.
Baumann József	"	92—1915 ig.	Fendt Károly	"	92—1915 ig.
Becht Kálmán	"	92—1915 ig.	Frühwirth Sándor	egész	426—1910 ig.
Blum Alfréd	"	90—1914 ig.	Kertész István	"	426—1910 ig.
Brüstl Ferenc	"	490—1913 ig.	Kréta Gyula	fél	92—1915 ig.
Deutsch Oszkár	"	490—1913 ig.	Terner László	"	92—1915 ig.
Fürst Imre	"	90—1914 ig.	Welisch Miksa	egész	535—1911 ig.
Greilinger Ernő	"	90—1914 ig.			
Horváth Jenő	"	697—1914 ig.	VII. osztály.		
Kovács Gusztáv	"	90—1914 ig.	Brzoboháty Róbert	fél	92—1915 ig.
Kovalovszky János	fél	90—1914 ig.	Deutsch Béla	"	92—1915 ig.
Pártos László	egész	94—1913 ig.	Geleji Sándor	egész	462—1909 ig.
Staár Ferenc	"	697—1914 ig.	Grosz Viktor	"	462—1909 ig.
Valkér István	"	697—1914 ig.	Gyórváry Gyula	"	580—1912 ig.
Vass Gyula	"	90—1914 ig.	Hollós László	fél	697—1914 ig.
Wohner Viktor	"	90—1914 ig.	Köh József	egész	105—1912 ig.
III. A osztály.			Kohn Lipót	"	535—1911 ig.
Ambrus János	egész	106—1913 ig.	Krausz Pál	fél	92—1915 ig.
Hacker Gyula	"	106—1913 ig.	Laschober Vilmos	egész	462—1909 ig.
Menyhárd István	"	106—1913 ig.	Révész Mór	fél	462—1909 ig.
Neubauer János	"	490—1913 ig.			
Neumann Miksa	"	490—1913 ig.	VIII. osztály.		
Neumann Ándor	"	490—1913 ig.	Fodor (Feigelstock) Ödön	egész	106—1913 ig.
Paulesich Konrád	"	106—1913 ig.	Gál (Grünwald) Róbert	"	462—1909 ig.
Tauber Ernő	"	90—1914 ig.	Geleji Géza	"	412—1907 ig.
Tiefenbach Antal	"	106—1913 ig.	Hacker Miksa	"	462—1909 ig.
Trogmayer Gyula	"	106—1913 ig.	Lipner Ödön	"	462—1909 ig.
III. B osztály.			Peischl Kálmán	"	412—1907 ig.
Hacker Bódog	egész	106—1913 ig.	Pollák Károly	"	697—1914 ig.
Heller Leo	"	106—1913 ig.	Pozsgay Antal	"	92—1915 ig.
Kohn Hugó	"	697—1914 ig.	Tauber Zsigmond	"	697—1914 ig.
Mózes János	"	106—1913 ig.	Varga Imre	"	105—1912 ig.
Pollák Zsigmond	"	90—1914 ig.			
Prinner Lajos	"	106—1913 ig.			
Rajkai László	"	106—1913 ig.			
IV. osztály.					
Baumann Jenő	fél	697—1914 ig.			

Eszerint 76 tanuló részesült egész- és 20 tanuló féltandíjmentességben. Az elengedett tandíj összege: 3942 K volt.

b) A soproni állami főreáliskola Segélyegyesülete.

Segélyegyesületünk 1874. évi május hó 20-án alakult meg, miután alapszabályai a nagym. Belügyminiszterium 1873. évi 39 452. számú rendeletével jóváhagyattak. A Segélyegyesület jelenlegi vagyona 44 772 K 65 f.

Segélyegyesületünk f. é. működéséről, tagjairól, vagyonáról, valamint Kölcsönkönyvtáráról az alábbi jelentések számolnak be:

A soproni m. kir. állami főreáliskola Segélyegyesületének 41-ik jelentése.

1. Segélyegyesületünk a jelen 1914/15-iki tanévben, dacára a szomorú háborús viszonyoknak, régi buzgósággal folytatta áldásos tevékenységét, amennyiben nemcsak a szegénysorsú és jóviseletű tanulóifjúság segélyezése ügyében fejtette ki munkálkodását, hanem a háborúban küzdő szegény katonáink sorsát is felkarolta.

2. A Segélyegyesület és Betegszoba-alap ügyeinek elintézése érdekében az idén is tartottunk gyűléseket, mely alkalommal az Elnök a választmánnyal együtt letárgyalta a folyó ügyeket; a pénztárvizsgálók pedig úgy a Safe-Depositban, mint a Soproni Takarékpénztárban elhelyezett tőkéket megvizsgálván, a jegyzőkönyv szerint mindent rendben találtak.

3. A Betegszoba-alap 8000 K és 1400 K tőkéje, melyet a főreáliskola a szerződésértelmében a Magánbetegápolótól visszacapott, a nm. VKM. rendelete értelmében kötményeztetett, úgyszintén a Schreiner-alap és az Anglo-Français-Klub 400—400 K tőkéje is.

4. Az 1914/15-ik tanévben a szokásos karácsonyi gyűjtés a Segélyegyesület számára elmaradt. Elmaradt pedig azért, mivel a szülők a lefolyt tanévben a sokféle hadsegélyezési gyűjtésekkel úgyszintén mód nélkül igénybevételek.

5. A Segélyegyesület ezidei jövedelmének egyharmada, mely egész jövedelem a tőkék kamataiból és a tagsági díjakból került ki és 1751 K tesz ki, 584 K. Ezen összeget felosztottuk a tanulók között osztályonként 34, 30, 24, 20, 16 és 12 korona jutalomként.

34 koronát kaptak: Wellisch Miksa V., Kolwentz Ernő IV., Paulesits J. III. A, Vass Gyula II. oszt. tanulók.

30 koronát: Deutsch Oszkár II. oszt. tanuló.

24 koronát: Stangl Ferenc I., Fürst Imre II., Kovalovszky János II., Hacker Gyula III. a, Kohn Hugó II., Mózes János III. b, Pollák Ignác III. b, Prinner Gyula III. b, Tóth Ferenc IV., Winkler Dénes VII., Tauber Zsigmond VII., Pozsgay Antal VIII. osztályú tanulók.

20 koronát kapott: Tauber Ernő.

16 koronát a Schreinenr-féle alapból Illés Gyula III. B oszt. tanuló; az Angló-Français-Klub kamatát (16 K-t) Angár Béla III. B oszt. tanuló.

12 koronát: Emmerling Ferenc I., Pintér János II., Wagner Gyula II., Nagy József II., Király József III. B, Szelinger Ernő III. B, Fuhrmann Ferenc V. osztályú tanulók.

6. A Segélyegyesület kölcsönkönyvtára évről-évre gyarapszik, amennyiben a lefolyt tanévben szintén nagyobb összeget fordítottunk e célra, de még így is nehezen tudjuk szegény tanulóink könyvszükségletét kielégíteni. Ismételve kérjük a vagyonosabb szülőket, hogy tanuló fiaik elhasznált tankönyveit adományozzák Segélyegyesületünknek, hogy azokat a következő tanév elején a szegényebb sorsúak között kioszthassuk.

7. Hálás köszönetet mondunk a Soproni Takarékpénztár vezetőségének e helyen is, hogy a Segélyegyesületnek és a Betegszoba-alapnak ez évben is szíves volt 25—25 koronát adományozni.

Schwarz Károly,
elnök-helyettes.

Dr. Ágh Lajos,
a soproni állami főreáliskola
Segélyegyesületének jegyzője.

A Segélyegyesület tagjai.

Alapító tagok:

Ő cs. és kir. Apostoli Felsége

I. Ferenc József [1884]

Agfalva községe [1874]

Bauer Antal [1874]

Bauer Mihály [1804]

5 Bauer Ottó [1904]

Berg Gusztáv báró [1899]

Carstanjen Ágost [1874]

Csöndes Ferenc [1874]

Deák Lajos [1875]

10 Dworzsák János [1874]

Eidlitz Mór [1874]

Eörsy László [2874]

Esterházy Miklós dr. herceg
[1899]

Esterházy Pál herceg [1874]

15 Festetics György gróf [1874]

Graf Adolf [1885]

Ifj. Hacker Lipót [1907]

Haller József dr. [1899]

Hérics-Tóth János dr. [1880]

20 Jekelfalussy Pál [1889]

Kaposvári Takarékpénztár
[1876]

Kuncz Adolf dr. [1889]

Lähne Frigyes [2874]

Lenck Gyula [1890]

25 Lenck Samu [1885]

Manitius Lajos [1874]

Mayer Gyula dr. [1874]

Müller Ede [1874]

Müller Paulin [1874]

30 Nagyczenki cukorgyár [1895]

Noedl Károly [1874]

Patzenhofer Konrád [1874]

Patzenhofer Matild [1887]

Virtsologi Ruprecht K.

[1887]

35. Salamin Leo [1874]

Sándorffy Antal [1899]

Schreiner Károly [1897]

Solymossy Károly báró [1875]

40 Sopronm. Nemesi Pénztár

[1896]

Sugár Sándor [1899]

Széchenyi Manó gróf [1912]

Töpler Károly dr. [1874]

Zalka János dr. püspök

[1876]

Tiszteletbeli tagok:

Faragó József
Kárpáti Károly dr.
Salamín Leo †
Ulber Mátyás †
Dr. Wallner Ignác

A segélyegyesület tisztviselői (1914—15.)

Elnök: nincs betöltve
Ügyv. másodelnök: Schwarz Károly
Pénztáros: Barta Miksa
Jegyző: Ágh Lajos dr.
Könyvtáros: Horvát Rezső

Választmányi tagok:

Beer Ede
Kraul Lajos
Leszner Rudolf dr.
Rösch Frigyes
Schaffer Antal
Spiesz Antal
Straner Gyula dr.
Winkler Adolf dr.

A tanári kar képviselői:
Seemann Kálmán
Török Mihály
Vendl Aladár

Számvizsgálók:
Beer Ede
Kraul Lajos
Rösch Frigyes

Rendes tagok és fizetett tagsági díjuk.

Beer Ede Sopron . . .	4 K	Schneider G. Sopron	5 „
Benedek Ottó Harka	4 „	20 Schreiner Károly dr.	
Démy Lajos dr. Sopron	4 „	Sopron	4 „
Friedrich Adolf Pinkafő	4 „	Schwarz Károly Sopron	4 „
5 Friedrich Lajos Sopron	4 „	Seidl Samu	4 „
Groszner Pál Sopron .	4 „	Özv. Seltenhofer Fri-	
Hackstock Károly Sopron	4 „	gyesné Sopron	4 „
Izr. hitközség	6 „	Soproni Takaré- és	
Jány Ferenc	4 „	Kölcsönegylet	10 „
10 Klaber Mór	10 „	25 Spiesz Antal Sopron .	4 „
Kluge Lajos	4 „	Straner Gyula dr. Sopron	4 „
Kraul Lajos	6 „	Töpler Kálmán dr.	4 „
Kremser Sándor	6 „	Töpler Lajos	4 „
Özv. Lenk Lajosné	4 „	Varga Ferenc	4 „
15 Lieberzeit József Fél-		30 Wallner Ignác dr.	4 „
szerfalva	4 „	Willerding Rudolf	4 „
Máhr Árpád Sopron . .	4 „	Willingsdorfer L. F.	4 „
Riedt Imre Sopron . .	4 „	Winkler Adolf dr.	4 „
Schaffer Antal Sopron.	4 „		

Befolyt tagsági díjak összege 151 korona.

Számadás

a főreáliskolai „Segélyegyesület” jövedelmeiről és kiadásairól az 1914/15. tanévben.

Bevétel.

	K	f
1. Értékpapírok jövedelme	1724	—
2. Készpénz kamatja	25	32
3. Rendes tagok díjai	151	—
4. A Soproni Takarékpénztár adománya	25	—
5. Tanulók adománya	1	53
6. A Soproni Takarékpénztár 30391., 31161. és 31241. sz. könyvéből felvétel	775	60
Összeg	2702	45

Kiadás.

	K	f
1. Tankönyvekre és ezek bekötésére	82	10
2. A Soproni Takarékpénztár 30391., 31161. és 31241. sz. könyvében elhelyezett	836	85
3. Tanulók reggelije	10	—
4. Tanulók segélyezése	590	—
5. Szolgák díjazása	32	—
6. Értékpapírok vétele	1150	60
7. Értékpapírok kötményezése	—	80
Összeg	2702	45

A Segélyegyesület vagyonállása 1915. évi június 30-án.

	Korona
1. 5 drb 1000 forintról szóló Földteherment. kötv.	10000.—
2. 3 „ 500 „ „ „ „	3000.—
3. 7 „ 100 „ „ „ „	1400.—
4. 3 „ 100 „ „ „ Tiszaszab. kötv.	600.—
5. 26 „ 1000 koronáról szóló 4% m. kor. járadék kötv.	26000.—
6. 2 „ 500 „ „ „ „ „	1000.—
7. 1 „ 200 „ „ „ „ „	200.—
8. 1 „ 100 „ „ „ „ „	100.—
Átvitel	42300.—

	Áthozat . . .	Korona 42300.—
9. A Schreiner Ernő-alapítványhoz tartozó 400 koronáról. szoló 4 %-os kötményezett koronajáradék kötvény . . .		400.—
10. A Club Anglo-Francais-alapítványhoz tartozó 400 koronáról szoló kötményezett 4 % koronajáradék kötvény . . .		400.—
11. 1000 koronáról szoló 6 %-os hadikölcsön		1000.—
12. 200 koronáról szoló 5 1/2 %-os hadikölcsönkötvény		200.—
13. A Soproni Takarékpénztár 30391 sz. könyvében elhelyezve		320.03
14. A " " 31161 " " " " " "		65.71
15. A " " 31241 " " " " " "		86.91
	Összeg . . .	44772.65

Sopron, 1915. évi június hó 30-án.

Számadás

a főreáliskolai „Betegszoba“-alap jövedelmeiről az 1914/15. tanévben.

Bevétel.

	K	f
1. Készpénz kamatja	11	62
2. Értékpapírok kamatja	385	—
3. Soproni Takarékpénztár adománya.	25	—
4. A Soproni Takarékpénztár 26502. számú könyvéből felvétel	103	—
Összeg . . .	524	62

Kiadás

	K	f
1. A Soproni Takarékpénztár 26502. számú könyvébe elhelyezett	53	02
2. Értékpapírok vétele	471	60
Összeg . . .	524	62

A Betegápolószoba-alap vagyonállása 1915. június 30-án.

1. A Betegszoba alaptőkéje kötményezett értékpapirokban	8000.—
2. Kötményezett 4%-os koronajáradék kötvény	1400.—
3. 3 drb 100 koronáról szóló 6%-os járadék kötvény	300.—
4. 200 koronáról szóló 5½%-os járadék kötvény	200.—
5. A Soproni Takarékpénztár 2650. sz. könyvében elhelyezve	320.22
Összeg	10220.22

Sopron, 1915. évi június hó 30-án.

Schwarz Károly,
elnökhelyettes.

Barta Miksa,
pénztáros.

Segélyegyesületi kölcsönkönyvtár.

Ezen intézmény a lefolyt tanévben is kifejtette áldásos működését, a mennyiben 120 tanulót 620 tankönyvvel segélyezett.

Szaporodás: Vétel útján befolyt: 14 kötet 34 korona 20 fillér értékben, ajándék útján 86 kötet.

Tankönyveket adományoztak:

Dr. Wallner Ignác c. főigazgató úr	14 kötetet
Pozsgay Antal VIII. oszt. tanuló	2 „
Rosenberger Lajos VII. oszt. tanuló	1 „
Töpler Lajos VII. oszt. tanuló	1 „
Krausz Pál VI. oszt. tanuló	1 „
Fiáth Miklós V. oszt. tanuló	1 „
Goldschmied Alfréd V. oszt. tanuló	3 „
Gruber Rezső V. oszt. tanuló	1 „
Prunner József V. oszt. tanuló	1 „
Steckler Sándor V. oszt. tanuló	1 „
Goldschmied Ervin IV. oszt. tanuló	13 „
Lederer Ignác IV. oszt. tanuló	1 „
Mandl Rezső IV. oszt. tanuló	5 „
Mulzer András IV. oszt. tanuló	1 „
Rosenberger József IV. oszt. tanuló	3 „
Stessel Rikárd IV. oszt. tanuló	1 „
Bozi József III. oszt. tanuló	2 „
Fink Elek III. oszt. tanuló	3 „
Hacker Gyula III. oszt. tanuló	1 „
Hartner Antal III. oszt. tanuló	2 „
Illés Gyula III. oszt. tanuló	3 „
Kargl Ferenc III. oszt. tanuló	5 „

Metzger Béla III. oszt. tanuló	1 kötetet
Mózes János III. oszt. tanuló	2 „
Rajkai László III. oszt. tanuló	3 „
Schekolin János III. oszt. tanuló	2 „
Cigány József II. oszt. tanuló	4 „
Hasenöhrl Ferenc II. oszt. tanuló	7 „
Franka Antal I. oszt. tanuló	1 „

Fogadják e nemesszívü adakozók az egyesület hálás köszönetét.

Sopron, 1915. évi május hóban

Horvát Rezső

a segélyegyesületi könyvtár kezelője.

c) Utazási- és kirándulási segély-alap.

Ezen alapból a lefolyt tanévben 2 tanulónak egy-egy negyedévi tandíj kifizetésére összesen 24 koronát adományoztunk és kirándulások alkalmával 22 tanulónak 39 K 78 f segélyt juttattunk. E segélyalap vagyoni állapota jelenleg 976 K 36 f, mely összegből 950 K hadikölcsönkötvényekbe van fektetve, 26 K 36 f pedig a Soproni Ipar- és Kereskedelmi Segélyszövetkezetenél az 1731 sz. betétkönyvre van elhelyezve.

d) Az intézethez kötött **nem saját** alapítványok,

1.	<table border="1"> <tr> <td> Az alapítvány folyószáma 1. </td><td> „Rosenfeld Jakab-féle alapítvány“. </td></tr> </table>	Az alapítvány folyószáma 1.	„Rosenfeld Jakab-féle alapítvány“.
Az alapítvány folyószáma 1.	„Rosenfeld Jakab-féle alapítvány“.		

Az alapítólevél kelt Sopronban, 1873. évi január hó 10.-én, jóváhagyatott a nm. VKM. 1873-évi március 1.-én kelt 4471. számú rendeletével.

Eredeti tőkéje 10000 korona, melyet az alapítvány adományozója Rosenfeld, szül. Eidlitz Katalin, a soproni izraelita hitközségnek templom- és iskolaépítési célokra adott át és melyet annak telkére és házaira jelzálogilag bekebeleztetett. A tőkének 5%-os kamatait az izraelita hitközség évenként kétszer október és április hó 1.-én, szolgáltatja be Sopron szab. kir. város pénztárába. A kamatokból két, egyenként 250 koronás ösztöndíj létesül a soproni állami főreáliskola két szegénysorsú, jóviseletű tanulója számára. Az egyiket izraelita vallású, ha lehet az alapítónak vagy férjének rokonságából származó, ilyenek híján más izraelita tanuló, a másikat felekezetre való tekintet nélkül más arra méltó tanuló nyerheti el.

Feltételek:

1.) Szegénység.

2.) Jó előmenetel, jó erkölcs és szorgalom.

Az ösztöndíj élvezete egy évig tart.

Az adományozási jog Sopron szab. kir. város Tanácsát illeti, mely az alapot egyuttal kezeli.

A soproni izr. hitközség mindaddig tarthatja meg a tőkét, míg az említett telkén álló épületek iskolai és templomi célokra szolgálnak.

A lefolyt tanévben az egyik 250 K-s ösztöndíjat Sopron szab. kir. város Tanácsának 1915. évi február hó 19.-én kelt 2090 számú határozata alapján, Hacker Bódog III. B. oszt. tanuló élvezte, a másik 250 K-s ösztöndíjat ugyanezen határozat alapján Greilinger Ernő II. oszt. tanuló.

2. Az alapítvány folyószáma: 2.	„Rosenfeld Katalin-féle alapítvány“
------------------------------------	--

Az alapítólevél kelt Sopronban 1872. évi február hó 18.-án.

Eredeti tőkéje 10,000 korona. Az alapítólevél többi része ugyanúgy szól, mint a „Rosenfeld Jakab féle alapítvány.“

A lefolyt tanévben az egyik 250 koronás ösztöndíjat Sopron szab. kir. város Tanácsának 1915. évi február hó 19.-én kelt 2090. számú határozata alapján Berczeller Árpád I. oszt. tanuló élvezte, a másik 250 koronás ösztöndíjat ugyanezen határozat alapján Wrana Gyula I. oszt. tanuló.

3. Az alapítvány folyószáma: 3.	„Sopronvárosi főreáltanodai ösztöndíj-alapítvány“.
------------------------------------	---

Az alapítólevél kelt Budapesten, 1874. évi március hó 23. napján. Jóváhagyatott a nm. VKM. 1874. évi március hó 23.-án kelt 7457. számú rendeletével.

Eredeti tőkéje, melyet egy magát megnevezni nem akaró emberbarát Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi Miniszter kezeihez juttatott, 6000 korona.

Ezen alapítványi tőkét a m. kir. állampénztár magyar Földtehermentesítési kötvényekben kötötte le és maga kezeli.

A kamatokból egy 300 koronás ösztöndíj létesült. Az ezen felül való kamatmaradvány mindaddig a tőkéhez csatoltatik, míg az egy másik kisebb ösztöndíj alakítására elégséges tőkét nem tömörít.

Az ösztöndíjat a soproni állami főreáliskolába járó, Sopron városi születésű tanuló nyerheti el valláskülönbség nélkül. Az ösztöndíjat a két félév végén két részletben veheti fel.

Feltételek:

- 1.) Szegénység.

2.) Jeles előmenetel, jó erkölcs, szorgalom és a magyar nyelv bírása.

Az ösztöndíj élvezete addig tart, míg az ösztöndíjas ezen intézetnek nyilvános rendes tanulója és a feltételeknek megfelel.

Az ösztöndíj adományozója a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter hármaskijelölés alapján, melyet a soproni áll. főreáliskola tanártestülete és Sopron szab. kir. város polgármestere terjesztenek a Miniszter elé.

Minthogy ezen alapítvány évi jövedelmei az 1914. évi december hónapban már 866 korona 32 fillérre rugtak és ezen összeggel szemben mindössze 335 korona kiadás állott, a nm. VKM. 1914. évi december hó 22-én kelt 158367. sz. rendeletével a jövedelem terhére egy második ugyancsak 300 koronás ösztöndíj állomást rendszeresített. Ez ösztöndíj elnyerésének feltételei: 1. Soproni születés. 2. Bebizonyított szegénység. 3. Jeles előmenetel és jó magaviselet. 4. A soproni áll. főreáliskola látogatása. 5. A tanári kar és a soproni polgármester ajánlása ugyanoly módon, mint az I. számú ösztöndíj állomásnál. Amennyiben soproni születésű, jeles előmenetelű tanulók nem pályáznának, soproni születésű, nem jeles, de legalább jó előmenetelű, vagy nem soproni születésű jeles rendű reáliskolai tanulók is hozhatók javaslatba; az ily tanulók azonban az ösztöndíjat csak évről-évre kaphatják és mihelyt az összes feltételeknek megfelelő tanuló jelentkezik, ez a II. ösztöndíjállomás pályázat alá bocsátandó. Megfelelő igényjogosult nem léteiben az ösztöndíjélvezetében mindaddig megmarad, míg legalább általános jó osztályzatot és jó magaviseletet mutat fel. Ez esetben az ösztöndíj élvezetében évről-évre való megerősítés joga a tankerületi kir. főigazgatót illeti meg.

A lefolyt tanévben az I. sz. 300 koroás ösztöndíjat a nm. VKM. 1914. évi december hó 5-én kelt 155012. sz. rendelete folytán *Agh Tibor* II. oszt. tanuló nyerte el. II. sz. 300 koroás ösztöndíjat a nm. VKM. 1915. évi március hó 26-án kelt 23306. sz. rendelete folytán *Krug Lajos* IV. oszt. tanuló.

Azonkívül 200 koronás tanulmányi segélyt kapott ugyanezen alapítvány terhére Csizmadia Árpád I. oszt. tanuló a nm. VKM. 1915. évi május hó 8-án kelt 47515. sz. rendelete folytán.

4.	Az alapítvány folyószáma: 4.	„Patzenhofer Konrád-féle ösztöndíj-alapítvány“.
----	---------------------------------	--

Az alapítólevél kelt Sopronban 1884. évi március hó 22-én. Jóváhagyott a Nm. VKM. 1884. évi június hó 11-én kelt 21025. sz. rendeletével.

Eredeti tőkéje két darab á 2000 koronás 5% magyar papír-járadék-kötvény Lit. C. 9257. és 9258. számmal. Jelenlegi tőkéje 4300 korona (egy darab 10035. sz. 4% kötményezett magyar koronajáradék). A kamatokból egy 172 koronás ösztöndíj létesült.

Az ösztöndíjat egy a soproni áll. főreáliskolába járó magyar honosságú tanuló nyerheti el valláskülönbség nélkül.

Feltételek:

- 1.) Szegénység.
- 2.) Szorgalom és jó erkölcs.

Az ösztöndíj élvezetében levő tanuló tartozik az iskolai év végén iskolai bizonyítványai felmutatása mellett előmenetelét a városi Tanács előtt igazolni és csak azon esetben élvezheti ezen ösztöndíjat továbbra is, ha az alapítólevél feltételeinek minden tekintetben megfelel.

Az adományozási jog a soproni áll. főreáliskola tanári testületének hármas kijelölése alapján Sopron szab. kir. város Tanácsát illeti meg, mely az alapot kezeli. Az ösztöndíjat a városi pénztár fizeti ki a soproni állami főreáliskola igazgatója által láttamozott nyugtára a fél- illetve egész évi tanszak végén két részletben. Ha a soproni áll. főreáliskola beszüntetnének, a tőkealap kamatai a városi Tanács belátásához képest a sopronvárosi ipariskolának egy vagy több kitűnő növendéke segélyére fordítandók.

A lefolyt tanévben a 172 koronás ösztöndíjat Sopron szab. kir. város Tanácsának 1915. évi február hó 19-én kelt 2090. sz. határozata alapján Bognár Tibor I. oszt. tanuló nyerte el.

5.	Az alapítvány folyószáma: 6. „Ulber Mátyás és neje, szül. Unger Karolina ösztöndíj-alapítvány“.
----	---

Az alapítólevél kelt Sopronban 1897. évi május hó 30-án. Jóváhagyott a nm. VKM. 1907. évi november hó 7-én kelt 106751. sz. rendeletével, megerősítettett Pápán Gyurátz Ferenc ev. püspök által 1907. évi szeptember hó 24-én.

Eredeti tőkéje, melyet a soproni ág. hitv. ev. egyháztanács a nála levő többi alapítványokkal közös tőkében összesítve kötményezett érték-papírokból kezel, 3000 korona.

A kamatokból két ösztöndíj létesül, mely évente 2 tanulónak adatik ki. Ha azonban ezen ösztöndíj élvezőinek egyike az egyetemet vagy műegyetemet látogatja, akkor annak a 3000 korona egész kamatjövedelme kiadható.

Feltételek:

- 1.) Soproni születés.
- 2.) Ev. vallás.
- 3.) Szegénység.
- 4.) Jó erkölcs, szorgalom és előmenetel.

Az ösztöndíj élvezete egy évig tart.

Az adományozási jog a soproni evang. gyülekezet Egyháztanácsát illeti meg, mely az alapot kezeli.

Az alapítványi tőke örök időkre fenntartandó.

Arról, hogy ez iskolai évben kik nyerték el ez ösztöndíjakat, eddig hivatalos értesüléseink még nincsenek.

6.	Az alapítvány folyószáma: 7.	„Schreiner Ernő alapít- ványa“.
----	------------------------------------	------------------------------------

Az alapítólevél kelt Sopronban, 1897. évi november hó 30-án. Jóváhagyatott a nm. VKM. 1898. évi február hó 5-én kelt 6959. sz. rendeletével.

Eredeti tőkéje, mely a soproni áll. főreáliskolai Segélyegyesület által kézhez vétetett és melyet ezen Segélyegyesület kezel, 400 korona volt, mely összegért 2 darab 4%-os magyar koronajáradék kötvény a 200 korona (B 123361. és B 186599. sz.) szereztetett be; a fennmaradó készpénz a Soproni Takarékpénztárba helyeztetett el gyümölcsözőleg a 19705. sz. betéti könyvecskére.

A kamatok a Segélyegyesület céljaira fordítandók; jelenleg egy 16 koronás segélydíjat oszt ki évente egy soproni áll. főreáliskolai rendes tanulónak.

Általános feltételek:

- 1.) Szegénység.
- 2.) Jó erkölcs és jó előmenetel.

A segélydíj élvezete egy évig tart.

Az adományozásijog a Segélyegyesület választmányát illeti meg.

Ha a Segélyegyesület feloszlanék vagy maga a soproni áll. főreáliskola beszüntetnének, ezen alapítványi tőke az illetékes hatóság rendelkezései szerint továbbra is valamely középiskolai tanintézet hasonló segélyezési céljaira fordítandó.

A lefolyt tanévben a 16 koronás segélydíjat a Segélyegyesület 1915. évi március hó 22-én tartott választmányi ülésén hozott határozat alapján Illés Gyula III. B. oszt. tanuló nyerte el.

7. Az alapítvány folyószáma : 8.	„Club Angló-Français alapítvány“.
-------------------------------------	--------------------------------------

Az alapítólevél kelt Sopronban 1901. évi december hó 6-án. Jóváhagyatott a nm. VKM. 1903. évi január hó 22-én kelt 91956. sz. rendeletével.

Eredeti tőkéje, mely a soproni állami főreáliskolai Segélyegyesület által kézhezvétetett és melyet ezen Segélyegyesület kezel, 440 korona készpénz volt. Ezen összegért 2 darab 4%-os magyar koronajáradék kötvény á 200 korona (B 109992. és B 109993. sz.) szereztetett be, a fennmaradó készpénz a Soproni Takarékpénztárba helyeztetett el gyümölcsözőleg a 19706. sz. betéti könyvecskére.

A kamatokból egy 16 koronás segélydíj létesült, melyet évente oly tanuló nyerhet el, ki 1) soproni illetőségű; 2) a soproni áll. főreáliskola rendes tanulója.

Általános feltételek:

1.) Szegénység.

2.) Jó erkölcs és jó előmenetel.

A segélydíj élvezete egy évig tart.

Az adományozási jog a Segélyegyesület választmányát illeti meg. A lefolyt tanévben a 16 koronás segélydíjat a Segélyegyesület 1915. évi március hó 22-én tartott választmányi ülésén hozott határozat alapján *Ungár Béla* III. B oszt. tanuló nyerte el.

8. Az alapítvány folyószáma : 9.	„Martiny János és Péter Adolf-féle ösztöndíj-alapítvány“.
-------------------------------------	--

Az alapítólevél kelt Sopronban 1877. évi december hó 14-én. Megerősített Gyurácz Ferenc ev. püspök által 1906. évi október hó 11-én.

Eredeti tőkéje, melyet a soproni ág. hitv. ev. egyház községe elfogadott és az 1906. évi szeptember hó 15-én újonnan szerkesztett alapítólevél értelmében kezel, 15 darab 240 korona névértékű magyar vasúti kölcsönkötvényből állott, jelenleg 4000 korona vagyonértéket képvisel, melyet az ev. Egyháztanács a nála levő többi alapítványokkal közös tőkében összeítve kötményezett értékpapírokban kezel és melyek után a kezelési költségek levonása mellett évenként 4%-os kamatot folyósít ösztöndíjakra.

A kamatokból három egyenlő összegű ösztöndíj létesült, melyet egy soproni ev. főgimnáziumi, egy ev. tanítóképzőintézeti és egy soproni áll. főreáliskolai tanuló élvezhet, elsősorban soproni iparosok fiai. Az állami

főreáliskolai ösztöndíjat elnyerheti oly tanuló, ki a soproni áll. főreáliskolának rendes tanulója.

Feltételek:

1.) Szegénység.

2.) Jó erkölcs, szorgalom és jó előmenetel.

Az ösztöndíj élvezete egy évig tart és azt egy összegben adják ki.

Az adományozási jog a soproni ev. egyházközség Tanácsát illeti meg. Az alapítványi tőke örök időkre fenntartandó.

Arról, hogy ez iskolai évben ki nyerte el ezen ösztöndíjat, eddig hivatalos értesüléseink még nincsenek.

e) Az intézethez kötött **saját** alapítványok.

1. Az alapítvány folyószáma: 5.	„Deák Ferenc ösztöndíj-alapítvány“.
------------------------------------	-------------------------------------

Az alapítólevél kelt Sopronban 1889. évi június hó 12-én. Jóváhagyott nm. VKM. 1889. évi november hó 24-én 50033. sz. alatt kelt rendeletével.

Eredeti tőkéje, melyet a soproni áll. főreáliskola igazgatósága kezel, egy darab 2000 koronáról szóló 5%-os magyar papíráradék kötvény volt, jelenleg egy darab (751. sz.) 4%-os kötményezett magyar koronajáradék kötvény 2100 korona értékben.

A kamatokból egy 84 koronás ösztöndíj létesült, melyet minden tanév végén az évzáró ünnepélyen az intézet kiad vallásfelekezetre való tekintet nélkül oly tanulónak, aki 1) magyar honos; 2) a soproni áll. főreáliskola tanulója és 3) nem magyar ajkú.

Feltételek:

1.) Szegénység.

2.) Jó erkölcs és szorgalom.

3.) A magyar nyelvben a legjobb haladást kell tanúsítania.

Az ösztöndíjat egy évben egyszer adják ki és a tanulóra nézve nem állandó jellegű. Minden évben más-más tanuló nyerheti el. Az adományozási jog az intézet tanáritestületét illeti meg, mely az ösztöndíj kiadása iránt esetről-esetre mindig az évvégi ellenőrző-osztályozó értekezleten határoz szótöbbséggel.

Ha az idők folyamán a soproni áll. főreáliskola mint ilyen netalán

megszűnnék és helyette más hasonló természetű középiskola állíttatnék fel ugyanitt, a törzsalap ugyanezen intézet ösztöndíjalapjául lesz felhasználható. Beálló változás vagy az intézetnek teljes beszüntetése esetén a nm. VKM. rendelkezik az alappal.

Ha a tőkealap növekedések vagy időközi kamatok folytán felszaporodik, akkor a többlet mindaddig a tőkéhez csatolandó, míg az egy ujabbi ösztöndíj alapítására elégséges tőkét nem tömörít.

A lefolyt iskolai évben a 84 koronás ösztöndíjat a soproni állami főreáliskola tanáritestületének 1915. évi május hó 19-én tartott végleges osztályozó értekezletén hozott határozat alapján *Fodor (Feigelstock) Ödön* VIII. oszt. tanuló nyerte el.

2.

Az alapítvány
folyószáma :
10.

„A soproni állami főreáliskola
hadikölcsön-alapítványa“.

Az alapítólevél kelt Sopronban 1915. évi február hó 15-én. Jóváhagyott a nm. VKM. 1915. évi május hó 17-én 42739. sz. rendeletével.

Eredeti tőkéje, mely intézetünk III/a. IV. V. VI. VII. és VIII. oszt. tanulói által adományoztatott és az intézet által kézhezvétetett, három darab 100 korona és három darab 50 korona értékű, összesen tehát 450 korona értékű és 1915. évi május hó 1-én esedékes kezdőszelvényű szelvényívvel ellátott 1915. évi 6%-os szabad. magyar kir. adómentes állami járadékkölcsönkötvény.

Az alapítvány évi kamatait csakis magyarországi illetőségű, szegénysorsú, jó előmenetelű és jó magaviseletű tanuló nyerheti el felekezeti különbség nélkül, de mindig csak a III. A, (párhuzamos osztály nem léteben a III.) IV., V., VI., VII. vagy VIII. osztály valamelyik tanulója, évenként felváltva a következő sorrendben: 1914/15—1919/20. tanévig bezárólag a VIII. osztály valamelyik tanulója, az 1920/21. tanév végén a VII. osztály, az 1921/22. tanév végén a VI. osztály, az 1922/23. tanév végén az V. osztály, az 1923/24. tanév végén a IV. oszt., az 1924/25. tanév végén a III. A, (párhuzamos osztály nem léteben a III. osztály) egyik tanulója. A következő tanévekben a VIII. osztálytól a III. osztályig lefelé ugyanazon sorrend következik.

Az alapítványi kamat adományozója a soproni áll. főreáliskola tanári testülete, mely az adományozás tekintetében az évvégi végleges osztályozó értekezleten jut megállapodásra.

A lefolyt tanévben a 13 korona 50 fillérnyi félévi kamat a soproni áll. főreáliskola tanári testületének 1915. évi május hó 19-én tartott végleges osztályozó értekezletén hozott határozat alapján *Hacker Miksa* VIII. oszt. tanulónak juttatott.

f) Intézetünk egyéb alapjai.

Intézetünk egyéb alapjai a következők:

- 1.) Magyar díszruha alap.
- 2.) A soproni áll. főreáliskola volt iskolatársainak egyesülete.
- 3.) A soproni áll. főreáliskola Segélyegyesületének kebelében fennálló Betegszoba alap.
- 4.) A tornakör alap.
- 5.) A tornaverseny alap.

Az első alap vagyoni állapota — a magyar díszruhán és hozzávalóin kívül — 5 korona 85 fillér, a másodiké 1015 korona 56 fillér, a harmadiké 10,220 K 22 f, a negyediké 420 K 76 f és az ötödiké 735 korona 77 fillér. A másodikalaphól létesítendő egyesület még nem alakult meg, a vagyon mint alap kezeltetik tovább. A harmadik alaphól létesítendő alapítvány alapszabályai még nem nyervén miniszteri jóváhagyást, a vagyon szintén mint alap kezeltetik tovább. Ugy szintén kezeltetik mint alap a 4. és 5. számú alap vagyona is.

Ösztöndíjasok kimutatása.

A lefolyt tanévben a következő tanulók élveztek ösztöndíjakat:

Sorszám	A tanuló neve	Osztály, melybe jár	Az ösztöndíj		A ösztöndíj adományozója	Az adományozás kelte és száma
			címe	Összege koro- nákbán		
1	Greilinger Ernő	II.	Rosenfeld Jakab- féle	250	Sopron sz. kir. város tanácsa	2090—1915.
2	Hacker Bódog	III. B.	Rosenfeld Jakab- féle	250	"	"
3	Berczeller Árpád	I.	Rosenfeld Katalin- féle	250	"	"
4	Wrana Gyula	I.	Rosenfeld Katalin- féle	250	"	"
5	Ágh Tibor	II.	Sopronvárosi fő- reáltanodai (I.)	300	Vallás- és köz- okt. m. kir. Miniszterium	155012—1914.
6	Krug Lajos	IV.	Sopronvárosi fő- reáltanodai (II.)	300	"	23306—1915.
7	Csizmadia Árpád	I.	Sopronvárosi fő- reáltanodai	200	"	47515—1915.
8	Bognár Tibor	I.	Patzenhofer Konrád-féle	172	Sopron sz. kir. város Tanácsa	2090—1915.
9			Ulber Mátyás és neje Unger Karo- lina-féle *)		Sopron evang. Egyháztanács	
10	Illés Gyula	III. B.	Schreiner Ernő-féle	16	A soproni áll. főreáliskola Segélyegyesül.	III. 22.—1915.
11	Ungár Béla	III. B.	Club Anglo-Fran- cais-féle	16	"	III. 22.—1915.
12			Martiny János és Péter Adolf-féle *)		Soproni evang. Egyháztanács	
13	Fodor (Feigelstock) Ödön	VIII.	Deák Ferenc-féle	84	A soproni áll. főreáliskola tanári kara	268—1915.
14	Hacker Miksa	VIII.	A soproni állami főreáliskola hadi- kölcson alapítványa	1350	"	268—1915.

*) Az adományozás Értesítőnk megjelenéséig még nem nyert elintézést.

B) Az intézet működése.

1. Valláserkölcsei nevelés.

Vallási kötelességét minden felekezetű tanuló teljesítette és a megszabott vallásos gyakorlatokat saját hitoktatója utmutatása szerint végezte minden tanuló.

A róm. kath. tanulók minden vásár- és ünnepnapon szent misét és azonkívül vasárnap szentbeszédet is hallgattak. Az iskolai év folyamán összesen négyszer járultak a szent gyónáshoz és áldozáshoz.

A más felekezetű tanulók is felekezetük lelkészének és hitoktatójának utasítása szerint jártak el vallási kötelességeik teljesítésében.

A hittani vizsgálatokat a püspöki biztos, illetőleg egyházi megbízottak jelenlétében és elnöklete alatt tartottuk meg.

2. Fegyelem.

Ifjúságunk magaviselete jó volt. A fegyelmezésben nem a büntetés, hanem a javítás volt vezérelvünk. Az egész éven át mindössze hat esetben alkalmaztunk büntetési fokozatot: I. fokot egy ízben, II. fokot 4 ízben és III. fokot 1 ízben. Ifjúságunkról általában mondhatni, hogy tisztesség- és illemtudó.

3. Oktatás.

Intézetünk tanulmányi állapota a lefolyt tanévben jónak volt mondható, amennyiben 9 osztály közül 8 osztály tanulmányi állapota jónak lett minősítve és a tanév végén bukottak százaléka csak 11'2. E jó eredmény elérésében a komoly munkán és a kötelesség pontos teljesítésén, valamint a tanulók szorgalmán kívül nagy része volt annak a körülménynek is, hogy a lefolyt tanév speciális viszonyaira való tekintettel enyhébb mértéket is kellett alkalmaznunk.

Az igazgató gyakrabban látogatta az előadásokat, átvizsgálta az osztálynaplókat, az írásbeli dolgozatokat és rajzokat.

Az osztályfők is gyakran látogatták osztályaikat és a szak- és osztálytanárok is többször hospitáltak egymás óráin.

A rendkívüli tárgyak tanítása — az egészségtan kivételével — az egész tanéven át szünetelt, úgyszintén szünetelt az egyes ifjúsági körök működése, valamint a rendes tantárgyak közül a torna tanítása is.

4. Vizsgálatok.

A hadbavonuló VI., VII. és VIII. oszt. tanulók osztályvizsgálatait március hó 12., 13., 22. és 23. napjain, a többi VIII. oszt. tanulókat május hó

10., 11., 12., 14. és 15. napján tartottuk meg. A hadbavonult VIII. osztályú tanulók érettségi bizonyítványainak érdemjegyeit április hó 22-én állapítottuk meg.

Az érettségi vizsgálatok írásbeli része május hó 17. 18. és 21. napján, szóbeli része pedig június hó 10. és 11. napján folyt le *veszprémi Városy Tivadar* tankerületi kir. főigazgató elnöklete alatt. Az I—VII. osztály évváró vizsgálatait május hó 10. 11. 12. 14. 15. 17. és 18. napján tartottuk meg. A magánvizsgálatok május hó 25. 26. és június hó 4. és 5. napján folytak le. A bizonyítványokat május hó 22-én osztottuk ki.

5. A tanárok irodalmi és társadalmi működése.

A tanáritestület egyes tagjai az intézeten kívül tanítottak az evang. főgimnáziumban és a Lähne-féle főgimnáziumban is és részesítettek anyagi meg szellemi támogatásban különféle közművelődési és jótékonyági egyesületeket.

6 Gyakorlati tanárképzés.

Szakvizsgálatot tett tanárjelölteknek a gyakorlati tanításban való kiképzésére vezetőtanári megbízást nyertek: *Barta Miksa, Faragó József, Horvát Rezső, Seemann Kálmán és Török Mihály* tanárok.

Kiképzésre azonban egy tanárjelölt sem osztatott be intézetünkhez.

7. Az ifjúság jótékonyága.

Ifjúságunk jótékonyágáról Értesítőnk IV. fejezetében számoltunk be.

8. Az ifjúság egyesületi élete.

a) Berzsenyi-önképzőkör.

Önképzőkörünk e tanév folyamán a háborús viszonyok miatt beállott délelőtti és délutáni tanítás, továbbá megfelelő terem hiánya miatt nem alakulhatott meg. A kör könyvtárát Pozsgay Antal VIII. o. t. kezelte, kinek helyére a tanév végén Trogmayer Henrik VII. o. t. választatott meg főkönyvtárosnak.— Az Uj Idők című folyóiratot tovább járattuk, ennek előfizetési ára a múlt évi pénztári maradványból kifizettetvén, a kör vagyona 12 K 31 f készpénz.

Kardos Aladár,
a kör vezető tanára.

b) Ifjúsági torna-kör.

Minthogy Revé : János intézeti tornatanár a tanév eleje óta a harctéren van és különben is tornacsarnokunk az egész éven át kórház céljaira volt lefoglalva, ifjúsági tornakörünk a lefolyt tanévben nem fejthette ki működését. Tornakörünk vagyona: 420 K 76 f.

C) Általános ügyek.

1. Látogatások.

Veszprémi Városy Tivadar, győri tankerületi kir. főigazgató, március 13. 16. 17. 18. és 19. napján végezte intézetünkben hivatalos látogatását. Ez alkalommal megsejmelte az intézet épületét, átvizsgálta a tanulmányi naplókat, az írásbeli dolgozatokat valamint a rajzokat és többször meglátogatta az egyes osztályokat. Beható vizsgálat alá vette az igazgatói ügykezelést, átvizsgálta a számadási könyveket és pénztárt. Az intézet anyagi és szellemi állapotáról szerzett tapasztalatait a március hó 19.-én tartott értekezleten közölte a tanári karral.

Ugyancsak megjelent intézetünkben április hó 22-én is a hadbavonuló VIII. oszt. tanulók érettségi érdemjegyeinek megállapítása tárgyában tartott értekezlet, valamint június hó 10. és 11-én a szóbeli érettségi vizsgálatok vezetésére.

November hó 11., 12., 13. napján intézetünk falai között tartózkodott *Auer István* közp. szolgálattételre berendelt tank. kir. főigazg. tollnok mint miniszteri kiküldött az intézeti vagyon hivatalos átadása céljából.

2. Iskolai ünnepélyek.

Kellő helyiség hiányában az évmegnyitó ünnepélyen kívül a tanév folyamán más iskolai ünnepélyt nem tartottunk.

3. Ének és zene.

Az ének- és zenetanítás a nm. VKM. erre vonatkozólag a tanév elején kiadott rendelete folytán az egész tanévben szünetelt.

4. Kirándulások.

A lefolyt iskolai évben csak kisebbszerű tanulmányi kirándulások voltak, melyek célja részint a helybeli nevezetességek és gyárak megtekintése, részint a közeli vidék megismerése volt:

Földrajzi kirándulás: 1. Sopronbátfalva—Klosterberg—Eisenberg—Fáberrét; 2. Balf; 3. Károly-magaslat. Résztvett benne az I. és II. osztály.

Természetrajzi és történelmi kirándulás: 1. Kismarton. Résztvett benne az V., VI. és VII. osztály. 2. Nagyczenk. Résztvett benne a III. A., III. B. és IV. osztály.

Chémiai kirándulás: 1. Soproni sörgyár. Résztvett benne a VI. és VII. osztály. 2. Soproni gázgyár; 3. Soproni szappangyár; 4. Soproni téglagyár. Résztvett benne a VII. osztály.

Fizikai kirándulás. 1. Soproni villanytelep; 2. A szabadba az álló csillagok megismerésére. Résztvett benne a VIII. osztály.

Régiségtani kirándulás: Sopronvárosi múzeum. Résztvett benne a III. A., III. B. és IV. osztály.

5. Rajzkiállítás.

Az évenként nagy látogatottságnak örvendő rajzkiállítás ez évben részint technikai akadályok, részint a tanév hirtelen bezárása miatt elmaradt.

6. Céllövő tanfolyam.

A céllövő tanfolyam az egész tanév folyamán az ide vonatkozó min. rendelet értelmében szünetelt.

7. Tornaverseny.

Miután a tanév folyamán a tornatanítás szünetelt, tornaversenyt sem tarthattunk.

VII.

A könyv- és szertárak gyarapodása.*)

1. Tanári könyvtár.

a) Vétel útján.

A. szak.: Szótárak): Müller Aug.: Wörterbuch der Aussprache ausl. Eigennamen. — Grimm: Deutsches Wörterbuch, 2 füzet. — Dr. Barta Mór: Ethimológiai csevegések. — Hermann Ottó: A magyar pásztorok nyelv-kincse.

Ba. szak.: (Német nyelv és irodalom): Klee Gotthold: Die deutschen Heldensagen.

Bb. szak.: (Német remekírók): Kürschners Deutsche Nationalliteratur: Goethes Werke 20 kötet, Lessings Werke 1 kötet.

C. szak.: (Magyar nyelv és irodalom): A Kisfaludy-Társaság Almanachja 1914-re: Aurora. — Molnár Ferenc: Az ördög. A farkas. Liliom. A testőr. — Rostand-Ábrányi: Cyrano de Bergerac. — Lengyel M.: Taifun. — Kulcsár Gyula: Vezérkönyvecske a fogalmazás tanításához. — Szűcsi József: Bajza József. — Pulszky Ferenc: Kisebb dolgozatok. — Szinnyi József: Magyar írók 2 füzet.

D. szak.: (Földrajz): Stein Aurél: Rómvárosok Ázsia sivatagjaiban. — Dr. Printz Gyula: Magyarország földrajza.

E. szak.: (Történelem): Szentpétery: Oklevéltani naptár. — Surányi: Die Wappen aller Länder. — Halke: Einleit. i. d. Studium d. Numismatik. Handwörterbuch d. Münzkunde. — Andrássy Gyula gróf: A magyar állam fönmaradásának és alkotmányos szabadságának okai, 3 köt. Magyar Tört. Emlékek 39. köt. — Osztrák-magyar vöröskönyv. — Bernstein Ed.: A német fehérekönyv. — Dr. Császár Mihály: Az Academia Istrapolitana.

F. szak. (Mennyiségtan): Stolz-Gmeiner: Einleitg. i. d. Funktionen-theorie. — Gino Lorio: Ebene Kurven, 2 köt. — Vörös: Bolyai Síkgeomét-

*) Az ifjúsági könyvtár gyarapodása 1914. évi július 1-től számít, a tanári könyvtáré és a szertáraké 1914. évi január hó 1-től.

riája. — Meyer Fr.: Differenzialrechnung. — Herz Norb.: Wahrscheinlichkeits- und Ausgleichrechnung. — Galle: Geodäsie. — Liebmann: Nichteuclidische Geometrie.

G. szak. (Természettudományi): Schloenichen: Meth. und Techn. d. naturw. Unterrichtes. — Bernstein Jul.: Elektrobiologie. — His-Spalteholz: Handatlas d. Anatomie des Menschen, 3 köt.—Dr. A. Spuler: Die Schmetterlinge Europas, 2 köt. — Engler: Pflanzenfamilien, 2 füz.

H. szak. (Természettudományi): Lommel-König: Lehrb. d. Experimentalphysik. — Fournier d' Albe: Elektronentheorie. — Sir O. Lodge: Elektronen. — Müller-Pouillet: Lehrb. d. Physik u. Meteorologie, 1 köt. — Weinstein: Physik d. bewegten Materie. — Hahn: Physikalische Freihandversuche III. — Winkelmann-Auerbach: Handb. d. Physik, II. — Dr. H. A. Lorentz: Das Relativitätsprinzip.

I. szak. (Vegytan): Schleitz: A minőségi chem. analysis módszerei. — Freadwell-Meyer: Tabellen zur qual. Analyse. — Fehling: Handwörterbuch der Chemie, VIII. — Muspratt: Chemie, 8 füz. — Biltz Wilh.: Ausführg. qualit. Analysen. — K. Scheid: Leitfaden d. Chemie (Unterstufe u. Oberstufe).

K a. szak. (Vegyes folyóiratok): Művészet. Magyar Iparművészet. Akad. Értesítő. Magyar Paedagogia. Az orsz. paedag. könyvtár és tanszermuzeum hiv. közlönye. Zeitschrift f. Schulgesundheitspflege. Lehrproben u. Lehrgänge. Tornaügy. Tuberkulózis. Magy. stat. évkönyv, Magy. stat. közlemények. Stat. havi közlemények. A magy. szent korona orsz. külkeresk. forg. hiv. eredményei. Zeitschrift f. das Realschulwesen. — Akad. Almanach. — Orsz. középisk. tanáregy. Közlöny. — Hivatalos Közlöny. — Akad. Emlékbeszéd.

K b. szak. Folyóiratok (nyelv és irodalom): Egyetemes Philológiai Közlöny. Irodalomtörténet. Magyar Nyelv. Budapesti Szemle. Magyar Nyelvőr. Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből, 23. köt. Nyelvtudom. Közlemények. Irodalomtört. Közlemények. Nyelvtudomány. A Kisfaludy-Társaság Évlapjai, 48. köt. Zeitschrift f. deutsche Philologie.

K c. szak. Folyóiratok (történelem, földrajz): Magyar történeti életrajzok, 2 köt. Századok. Archaeologiai Értesítő. Földrajzi Közlemények A Századok név- és tárgymutatója. I. köt. Magyar Könyvszemle. Ethnographia. Történeti szemle. Néprajzi Értesítő. Petermanns Mittheilungen.

K d. szak. (Természettudományi folyóiratok): Természettud. Közlöny. Állattani Közlemények. Math. és fiz. Lapok. Math. és természettud. Értesítő. Math. és természettud. Közlemények. Magyar chemikusok Lapja. Zeitschrift für phys. und chem. Unterricht. Annalen der Physik. Beiblätter zu den Annalen d. Physik. Zeitschrift f. d. mathem. und naturwiss. Unter-

richt. Zeitschrift f. analyt. Chemie. Aus d. Natur. Magyar chemiai Folyóirat. Botanikai Közlemények. Pótfüzetek a Természettud. Közlönyhöz.

L. szak. (Paedagogia): Nádaï P.: Könyv a gyermekről, 2 köt.

M b. szak. (Class. philol.): Walter Péter: Görög tanulmányok.

M c. szak. (Vegyesek): Magyarország tiszti Cím- és Névtára, 2 köt.

O. szak. (Geometria): Schilling: Anwendungen der darstellenden Geometrie.

P. szak. (Bölcsészet): Ostwald: Die Energie. — Simmel G.: Schopenhauer und Nietzsche. — Ach: Über den Willensakt und das Temperament. — Giddings-Dienes: A szociológia alapvonalai. — Shaw Bernh.: Mensch und Übermensch. — Boutroux: Tudomány és vallás. — A magy. filozófiai társ. közleményei. — Kant: Az örök béke.

Q. szak. (Francia nyelv és irodalom): Becker: Grundriss der altfranzösischen Literatur.

b) Ajándék útján:

A. szak.: Velics Ant.: Über die Mnemotechnik der Zukunft. — Schlands: Deutsch—magy. Sprichwörter-Lexikon. — Révai Nagy Lexikon, 2 kötet. — P. Francisc. Wagner: Phraseologiae Latinae Corpus. — Magy. Tudós.-Társ.: Magyar és német zsebszótár, 2 köt.

B. szak. Bolanden: Vörösek és feketék.

C. szak. Dr. Kricska Emil: A subjektum és praedicatum a grammatikában. — Krohn-Vikár: Kullervo Énekei.

D. szak. Dr. D. Wachtel: Ungarns Kurorte und Mineralquellen.

E. szak.: Dr. Pál Alfréd: Bosznia-Hercegovina politikai szervezete.

F. szak.: Dr. Vorovka stb.: Lehrbücher für Mathem. etc. an böhmischen Mittelschulen.

G. szak.: Hoernes: Palaeontologie. — Hagenbeck: Von Tieren und Menschen. — Witt: Narthekion, 2 köt. — Masius: Naturstudien, 2 köt. — Gerő Árpád: Die Bakteriologie i. d. biolog. Schülerübungen. — Pelzeln: Brasilische Säugetiere. — Naumann: Elemente der Mineralogie. — Kner: Compendium der Zoologie. — Schmarda: Zoologie. — Schmidt: Vergleichende Anatomie. — Vogt: Natürl. Geschichte der Schöpfung. — Wagner János: A magyarorsz. Centaureák ismertetése.

H. szak.: Mie G.: Moleküle, Atome, Weltäther. — Soddy Fr.: A rádium.

J. szak.: Horváth B.: Vezérfonal a vegytani gyakorlatokhoz. Pinner: Repetitorium der anorg. Chemie; Repetit. der organ. Chemie. — Ule: Die Chemie der Küche. — Doebereiner: Chemische Schule der Pharmacie, 2

köt. — Schwachhöfer: Amerik. Brauindustrie. — Strohmer: Bericht über den III. internat. Kongress für angewandte Chemie, Wien 1898, 3 köt. — Roscoe-Schorlemmer: Kurzes Lehrbuch der Chemie. — Dr. Al. Naumann: Über Molekülverbindungen. — Ehrmann: Pharmaceutische Präparatenkunde. — Gorup-Besanez: Lehrbuch der Chemie, 3 köt. — R. Fresenius: Chem. Untersuchungen der wichtigsten Mineralwässer. — Elsner: Die Praxis des Nahrungsmittel-Chemikers. — Dr. Gsell János: A szerves vegyületek minőségi és mennyiségi analizisének módszerei.

K a. szak.: Jó Egészség. Néptanítók Lapja. Zeitschrift für das Real-schulwesen I. köt.

L. szak.: Magyarország Közoktatásügye 1912-ben. — Szilveszter Fer. dr.: Társnevelők és az iskola. — Dr. Klamarik János: A magyarorsz. közép-iskolák szervezete, 2 köt. — Dr. Dengi János: Tanügyi dolgozatok. — Instruktionen für den Unterricht an den Gymnasien und an den Realschulen in Österreich, 2 köt. — A polgári leányiskolák tanításterve. — Képesítő vizsgálati szabályzat. — Rendtartási szabályzat a tanító- és tanítóképző-intézetek számára.

M b. szak.: Brassai Sámuel: Commentator commentatus.

M c. szak.: Schroff: Lehrbuch der Pharmakognosie. — Meyer: Handbuch der Pharmakologie. — Kézikönyv a polg. ifjúságnak a katonai hivatásra való előkészítésére. — Hangay O.: Szakoktatási tanulmányok.

O. szak.: Leroy-Kaufmann: Darstellende Geometrie. — Leroy: Stereotomie.

P. szak.: Biátsy-Demjén: Locke élete és bölcsélete. — Fechner: Atomenlehre.

R. szak.: Speidl Z.: A stockholmi olympiai játékok 1912. — Ujhelyi: A lógyakorlatok kézikönyve.

S. szak.: Forster: Magyarország műemlékei III. — Heckler A.: Görög és római arcképszobrászat.

Álladék 1915. évi junius hó 30-án 8064 kötet és 37 füzet, összesen 55423 korona és 98 fillér értékben.

Faragó József,
a tanári könyvtár őre.

2. Ifjúsági könyvtár.

a) I. oszt. ifjúsági könyvtár.

Benedek Elek: Csodalámpa. Kék mesekönyv. A honfoglalás mondái. Madármesék. Pásztormesék. Vidámmesék. Bálványos vár és egyéb mondák és mesék. Nagypapóéknál. Itt sem volt, ott sem volt. A kincses bojtár s

egyéb vidám mesék. Magyar mese- és mondavilág V. kötet I. fele. Beniczky Irma: Mokandah vagy a fiatal indiánfőnök. Bonnet J.: A sziklás hegyvidék gyarmatosai. Bródy Sándor: Az egri diákok. Burnett F. H.: A kis lord. Daudet Alfonz: Egy hajó története. Tarasconi Tartarin rendkívüli kalandjai. Defoe Dániel: Robinson Crusoe története. Farkas Emőd: Egy rossz fiú története. Forgó Bácsi: Rontó Pál viselt dolgai vízen és szárazon. A két testvér és egyéb elbeszélések. Két karácsonyest és egyéb elbeszélések. Földes Géza: Elbeszélések az állatvilág köréből. Gaal Mózes: A három kenyeres pajtás. Vig elbeszélések. Csalavér róka több rendbeli csalafintaságai. Az ifjabb Robinson kalandjai. A koldusvezető Mókus. Komoly történet egy mókás fiúról. Bem apó és a székelyek. Gárdonyi Géza: Mindentudó Gergely bácsi I. és II. könyve. Nevető könyv. Harasztiné-Récsi Jolán: Tündérmesék. Hoffmann Ferenc: Az ezüst garas. Egy család története. Az úr szava. A szenvedések iskolája. Régi jó időkből. Idanéni: Rosszcsont Ferke kalandjai vízen és szárazon. Kemény György: Az ezeregy éjszaka legszebb meséi. Kinghton Károly: Egy vén tengerész elbeszélései. Krudy Gyula: Robinsonok a Kárpátok között. A dévényi fazekas. A komárom fiú. Lampérth Géza: Rákóczi lobogója. Három pápai diák balatoni kalandozásai. II. utazás. Lőrinczy György: Az igmándi bég. Madarassy László: Az amerikai őserdőben egy magyar fiú viszontagságai. Mikes Lajos - Rudyard Kipling: A Dsungel könyve. Róna Jenő: Állattani olvasókönyv. Sas Ede: A virágok költője. Schmidt Kristóf: Ifjusági iratai I. A piros tojások VII. A jó Fridolin és a gonosz Detrik. Sebők Gyula: Egér a kaszárnyában. Sebők Zsigmond: Mackó úr I., II., III. utazása. Erzsébet királyné. A gyöngyhuszár. Mackó úr vendégei. Sziklai János: Hany Istók története. Tábori Robert: Mátyás ifjusága. Thvain Mark: Koldus és királyfi. Huckleberg Finn vándorlásai és kalandjai. Wisemann Miklós: Az öröklámpa. Zöldi Márton: Világjáró Lábas Péter.

Alladék 1915. évi jnuis hó 30-án 293 darab 467 korona 90 fillér értékben.

Török Mihály,

az I. oszt. ifjúsági könyvtár őre.

b) II. oszt. ifjúsági könyvtár.

Balassa József: A magyar helyesírás szabályai szójegyzékkel. Bánfi János: Tündérek között. Don Quichote kalandjai. Benedek Elek: Magyar mese- és mondavilág II., V. A tatárjárás mondái és egyéb mesék. A honfoglalás mondái. Székelyföldi mondák és mesék. Állat-mesék. Bohókás-mesék. Katona-mesék. Székely tündérország. Bonnet J.: A marmoes-traati ültetvényes. Cooper: Az utolsó Mohikán. Utmutató. Donászy F.: A

vitéz Nosztick bátorságpróbája. Fanghné Gyujtó J.: A szabadságharc idejéből 1847—1850. Faylné Hentaller M.: Kis mesekönyv. Forgó Bácsi: A kakukóra. Egy lyukas hatos története és egyéb elbeszélések. Az aranyhegy és a kolibri madár és egyéb apró elbeszélések. Gaal Mózes: Egy kis diák naplójából. Mókus, komoly történet egy mókusiúrról. Gombos Albin: Hájas Muki kalandjai, érfalvi történetek. Hoffmann F.: Ki mint vet, úgy arat. Névy Béla: Andersen meséi. Seemann Gábor: Idegen földön. Swift J.: Gulliver utazása. Robinson Crusoe. Wohl St.: Regék.

Alladék 1915. évi június hó 30-án: 350 darab 560 korona 08 fillér értékben.

Ágh Lajos dr.,

a II. oszt. ifjúsági könyvtár őre.

c) III. oszt. ifjúsági könyvtár.

Barátosi Balogh Benedek: Három székely diák kalandos utazása a föld körül. Bara Jónás: A hazáért és szabadságért. Benedek Elek: Hon-szerző Árpád. Daudet Alfonz: A kis izé. Dickens Károly: Twist Olivér. Gaál Mózes: Burkus. Magyar királymondák. Hún- és magyarmondák. Hanusz István: Képek a növényvilágból. Jankovich-Molnár: Hárcm század a katakombákban. Jókai Mór: Regék. Kipling-Rudyard: Történetek az őserdőből. Könyves Tóth Kálmán: A világlátók. Lamb Károly és Mária: Shakespeare-mesék. May Károly: A medvevadász. Az olajkirály. A vad. Kurdisztánon át. Monton Jenő (Merinos): Congourdan Márius. Radó Vilmos: A magyar Robinson. Szterényi Hugó: Természettudományi olvasmányok I., II. sorozat. Verne Gyula: Világ Ura.

Alladék 1915. évi június hó 30-án: 400 darab 657 korona 80 fillér értékben.

Török Mihály,

a III. oszt. ifjúsági könyvtár őre.

d) IV. oszt. ifjúsági könyvtár.

Sziklay F.: Tisztító tűzön át. Rákosi Jenő: A kis Kelemen története. Hanusz István: A fák birodalmából. Jankó János: Stanley utazásai. Bernt Lie: Diák történetek. Böngérfi János: Hún mondák. Malonyai Dezső: A Nilus országa. Hock János: Rákóczi Ferencné. Abonyi Árpád: A Havasok ura. Gaal Mózes: A három kenyeres pajtás. Hanusz István: Füben-fában. Abonyi Árpád: Magyar fiúk Afrikában. Madarassy László: Az amerikai őserdőben. Szent-István Társulat: Ifjúsági olvasmányok. Sziklay János: Uj világ. Jókai Mór: Regék. Jókai Mór: Török világ Magyarországon. Ma-

darassy László: Mari és Tamás. Aschenbrenner J.: Aranykönyv. Botka József: Utazás egy más világrész felé.

Alladék 1915. évi június hó 30-án: 345 darab 713 korona 26 fillér értékben.

Simkó Gynla dr.,
a IV. oszt. ifjúsági könyvtár őre.

e) V—VIII. oszt. ifjúsági könyvtár.

Vétel útján. Scott Walter: Ivanhoe. Radnay: Esztétikai törekvések Magyarországon. Hermann: A magyar pásztorok nyelvkincse. Cholnoky: A sárkányok birodalmából. Cholnoky: A föld. Dumas: Napoleon. Lauringer: Közintézményeink történeti fejlődése. Lóczy: Mennyei birodalom. Platz Bonifác: Tudományos kalandozások. Gaal: Hogyan boldogulunk? Tuzsón: Rendszeres növénytan. Róna: Állattani olvasókönyv. Kreuzer: Szikratáviró. Steiner: Színes fotografálás. Szabó: Útmutató a növények gyűjtéséhez. Illés: Elektrotechnika. Cserey: Ásványhatározó. P. Kothner: Aus der Chemie des Ungreifbaren. Goethe: Iphigenie auf Tauris. Lessing: Minna von Barnhelm. Arany: Válogatott balladái. Shakespeare: Coriolanus Heinrich: Német balladák és románcok. Kisfaludy: Kérők. Gyöngyösi: Murányi Vénus. Zrínyi: Szigeti veszedelem. Gvadányi: Peleskei notárius. Pázmán: Fanny hagyománya. Tinody: Historiás énekei. Arany: Toldy estéje. Vörösmarthy: Két szomszédvár. Voltair: Siecle de Luise XIV. Fénélon: Aventures de Telemaque. Kölcsey: Válogatott versei. Gyulai: Arnay János. Kardos: Kurucvilág költészete. Révay Nagy Lexikona VII—XI. Inventus: Uránia. Vasárnapi ujság. Katholikus gyermekvédelem. Alkoholizmus ellen.

Ajándék útján. Sándor: Az E. M. K. E. ujjászervezése kérdéséhez. Beöthy: Magyar irodalmi történet. Kemény: Szünidei fürdő-konviktus. Lauringer: Közintézményeink történeti fejlődése. Viszota: Gróf Széchenyi István és Sopronvármegye. Gabel: Erzsébet királyasszony emlékezetének. Magyarország a párisi kiállításon. Fodor Árpád: Madarak és fák napjáról. Gerő: Középiszkolai biológiai oktatás és gyakorlat. Állatvédelem.

Alladék 1915. évi június hó 30-án: 4321 darab 13562 korona 81 fillér értékben.

Simkó Gyula dr.,
az V—VIII. oszt. ifjúsági könyvtár őre.

3. Bútorzat, felszerelési tárgyak és irodai könyvek (I., II., III.)

Vétel útján: 1 könyvvállvány a tanári könyvtárba, 1 szekrény a természetrajzi szertárba, 1 könyvvállvány ugyanoda, 1 fatálca a vegytani szertárba, 1 mosdókészlet az igazgatói irodába, 1 széntartó és kályha elé való pad-

lővédő a tanári könyvtárba, 2 drb. papírtartó vasláda a folyosóra, 1 mosdókészlet a tanári könyvtárba, 11 drb kalapfogas. Ajándék útján: 1 drb ásványszekrény. Álladék 1915. június 30-án 949 drb. 18,312 K 46 f értékben.

Vétel útján: Magyar Középiskola, Közgazdasági Értesítő, Hivatalos Közlöny, A családi pótlékról szóló törvény ismertetése. Álladék 1915. évi június 30-án: 2553 drb, 30,617 K 41 f értékben.

Rodt Lajos,
i. tgzgató.

4. Régiség- és történelmi szertár (V.).

Álladék 1915. évi június hó 30-án: 1853 drb, 1172 K 32 f értékben.

Lauringer Ernő,
szertárőr.

5. Földrajzi szertár (VI.).

Vétel útján: Afrika és Északamerika iskolai falitérképe. Álladék 1915. évi június hó 30.-án: 985 darab 1526 K 74 f értékben.

Lauringer Ernő,
szertárőr.

6 Természetráji szertár (VII.).

Ajándék útján: Anser erythropus. Garrulus glandarius. Acredula caudata. Aerocephalus palustris. Hermelin. Strix noctua. Mikrofotografáló készülék teljes felszereléssel.

Vétel útján: Átszellőző készülék, hajlékony fémtömlő, Rabe- féle vizzurbina, Steinheil loupe 16× nagyítás. Klinostat, Aquarium, Dr. Koch-féle növénytani diaposzítívek: anatomia, morphologia, Dr. Sigmond- féle mikroszkopi készítmények 2 sorozat, D. Wangel -féle mikroszkopizáló lámpa, üvegtartó doboz, tengervízaquarium, vetítő ernyő.

Álladék 1915. évi június hó 30-án: 4769 drb. 10,913 K 20 f.

Gerő Árpád,
szertárőr.

7. Fizikai szertár (VIII.)

Vétel útján: Galton síp, Optikai rács, Légtűszerszám, Daniel-féle hygrometer, Seebeck-Schumann készüléke, Goldsteincső.

Ajándék útján: Fényi-féle zivatarjelző.

Álladék 1915. évi június hó 30-án: 651 darab 17635 korona 93 fillér értékben.

Barta Miksa,
szertárőr.

8. Kémiai szertár (IXa.).

Vétel útján: Álló gázlámpa teljes felszereléssel.

Álladék 1915. évi június hó 30-án: 311 darab 5761 korona 86 fillér értékben.

Német Vilmos,
szertárőr.

9. Ásvány- és közeftani szertár (IXb.).

Ajándék útján: Ózdi kohó- és bányatermének. Ásványgyűjtemény. (65drb).

Álladék 1915. évi június hó 30-án: 1124 darab 872 korona 57 fillér értékben.

Német Vilmos,
szertárőr.

10. Paleontologia (IXb₂).

Álladék 1915.évi június hó 30-án: 1952 darab 92 korona 40 fillér értékben.

Német Vilmos,
szertárőr.

11. Geometriai szertár (X.).

Vétel útján: Egy Buschmann-féle kúpszeletkörző. Két darab váltókeret.

Álladék 1915. évi június hó 30-án: 162 darab 1813 korona 84 fillér értékben.

Faragó József,
szertárőr.

12. Szabadkézi rajzszertár (XI.).

Vétel útján: A magyar parasztház, 3 füzetben (36 lap.)

Ajándék útján: Díszítő Művészet, 16 füzet.

Álladék 1915. évi június hó 30-án: 3166 darab 3805 korona 36 fillér értékben.

Seemann Kálmán,
szertárőr.

13. Torna szertár (XII.).

Vétel útján: Füleslabda.

Álladék 1915. évi június hó 30-án: 524 darab 4714 korona 89 fillér
értékben.

Gerő Árpád,
h. szertárőr.

Ének- zene szertár.

Ajándék útján: Viola (II. hegedű).

Álladék 1915. évi június hó 30-án: 62 darab 471 korona 33 fillér
értékben.

Vendl Aladár,
szertárőr.

VIII.

Tananyag.

A tananyagot az országos középiskolaí tanterv alapján végeztük; az alábbiakban csak az olvasmányokat közöljük:

1. Rendes tárgyak.

I. osztály.

Magyar nyelv. *A) Iskolai olvasmányok:* Aróka, medve és a szegényember. Kacor király. A kívánságok. Phrixos és Helle. Herakles. A honfoglalás. A magyarok megtérése. Odysseus és Polyphemos. A Magyar Alföld. Amikor a Tisza megárad. *B) Könyv nélkül:* Hadnagy uram. Nyalka huszár. Az Alföld. A pusztta télen. Füstbe ment terv.

Német nyelv. *A) Olvasmányok:* Die Haustiere. Der Winter. Das Dorf. Der Fuchs als Dieb. Der hörnerne Siegfried. Geschichte von Herakles. *B) Költemények könyv nélkül:* Der gute Kamerad. Die Kapelle. Heidenröslein.

II. osztály.

Magyar nyelv. *A) Olvasmányok:* Az oroszlán és az egér. A farkas és a róka. A tatárjárás. Hunyadi János. Themistokles. Cillei ármánykodása. Hunyadi László. Görög-Perzsa háború. A szánás. *B) Költemények könyv nélkül:* A jó öreg korcsmáros. Hymnus. Hunyadi, Mátyás anyja: A Tisza.

Német nyelv. *A) Olvasmányok:* Das Schaf und die Schwalbe. Der Esel und der Jagdhund. Der Löwe und die Maus. Der Rabe. Das gestohlene Pferd. Der Kaiser als Arzt. *B) Költemények könyv nélkül:* Tätigkeit. Die wandelnde Glocke. Schäfers Sonntagslied. Gefunden.

III. A és B osztály.

Magyar nyelv. *A) Olvasmányok:* Az ország feldarabolása. Buda-vár elfoglalása és visszavétele. A törökök pusztításai a városokban és falvakban. Zrinyi Ilona és II. Rákóczi Ferencre vonatkozó olvasmányok.

Dobozi Mihály és hitvese. A reformáció. Bocskay. Bethlen. Szondy két apródja. A peloponnesusi háború. *B) Könyv nélkül:* Szózat. Himnusz. Nemzeti dal. Távolból. Fiamnak. A gólyához.

Német nyelv. *A) Olvasmányok:* Der sterbende Löwe. Der gute Knecht. Der kluge Sultan. König Mathias. *B) Költemények könyv nélkül:* Die Loreley. Der Sänger. Der Ring des Polykrates. Mignon. Die drei Zigeuner. Heidenröslein. Der Postillon. Erlkönig. Der Alpenjäger.

Francia nyelv. *A) Olvasmányok:* La France. Les capitales. L'amée. La ville de Paris renversée. La famille. Lettre d' un écolier á son ami. L'année scolaire. Poids et mesures. Les monnaies. Les repas. Le corps humain. Le firmament. Superficie et population. Le printemps. Billet de commande. L'oie et le canard. Lettre de réclamation. Les chemins de fer. Le fer à cheval. Maximes et préceptes de conduite. La souris imprudente. Les heures de classe. La division du temps. Au marché. L'aérostat. On ne gagne rien á se quereller. Les deux exceptions. Un bon moyen. *B) Költemények beemlézésre:* Entrée en classe. Les petits paresseux. En avant. Le papillon et l'abeille. L'orphelin.

IV. osztály.

Magyar nyelv. *A) Olvasmányok:* Toldi I—XII. éneke. Heltai: A macskáról és rókáról. Haller: Vigyázni kell az ördög mesterségére. Mikes: A remete. A bujdosók Rodostóban. Fay: Szájaskodás. Jókai: A huszti beteglátogatók. *B) Könyv nélkül:* Toldiból a szebb részek. A fülemüle. Rozgonyiné. A közelítő tél.

Német nyelv. *A) Olvasmányok:* Coriolan. Der Arme und der Reiche. *B) Könyv nélkül:* Des Sängers Fluch. Der betrogene Teufel. Ungarisches Heldentum. Legende vom Hufeisen. Der Schatzgräber. Die Teilung der Erde. Erlkönig. Der Postillon. *C) Tartalmilag:* Das Glück von Edenhall. Der Zauberlehrling. Die Bürgschaft. Der Ring des Polykrates.

Francia nyelv. *A) Olvasmányok:* Etourderie punie. Henri IV. et le vieux juge. Le bon remède. Saint-Martin. La chute des corps. La pile de Voltaïque. L'empereur et l'abbé. Phénomènes du mouvement. La dilatation des corps. Le thermomètre. La probité récompensée. Phaéton. Les Normands en Italie. Le son. L'Afrique. Les couleurs. La prévoyance. Les boissons. L'agneau et le loup. Un immigré français. *B) Költemények beemlézésre:* La feuille. La fleur. L'octobre. Le droit chemin.

V. osztály.

Magyar nyelv. A Zlinszky-féle tankönyv szemelvényei majdnem mind. Kossuth L.: A haderő megajánlása ügyében. Deák F.: A felirati

javaslatról. Kölcsey: Parainesis. Pázmány P.: Hasznai az teremtetett állatokról való elmélkedésnek. Cicero a szónokról.

Német nyelv. A) *Prózai olvasmányok:* Boten des Todes. Der Seiler von Fürfeld. Die erste Seeschlacht der Römer. Attila. Mongolen in Ungarn. Hagen im Nibelungenliede. Der Löwe. Der Ausbruch des Vesuv. Das heilige Abendmahl von Lionardo da Vinci. Chrie, Non scholae sed vitae. Über die Schmeichelei. B) *Versek:* Auf eine holländische Landschaft. Das Kirchlein am Berge. Worte des Glaubens. Ratschläge und Betrachtungen. Hans Euler. Rat des Vaters an seinen Sohn.

Francia nyelv. A) *Olvasmányok:* La chèvre de M. Seguin. Le chat botté. Don Quichotte et les moulins à vent. Les jeux publics. Le siège de Paris. Le tour de la France. Le système du monde. Le soleil. B) *Költemények beemlézésre:* La laitière et le pot au lait. La mort et le bucheron. Les deux voyageurs.

VI. osztály.

Magyar nyelv. A) *Iskolai olvasmányok:* A tankönyv szemelvényei mind. A világirodalom nagy époszainak tartalmi ismertetése. Szemelvények magyar és európai lírikusokból. A szigeti veszedelem. B) *Házi olvasmányok:* Antigone. Coriolanus. Molière. Tudós nők.

Német nyelv. A) *Olvasmányok.* Aus Scheffels „Ekkehart” (részlet) Boccaccio „Geschichte von den drei Dingen.” B) *Versek:* Das Grab im Busento. Der Pilgrim von St. Just. Das Glück von Edenhall. Der Sänger. Die Grenadiere. Das Volkslied. Wilhelm Tell dráma (teljesen).

Francia nyelv. A) *Prózai olvasmányok:* La chose la plus precieuse, le drapeau, le quart d'heure de Rabelais, éducation des chevaliers, Christophe Colomb, lettres de Me. de Sévigné, Napoléon á Moscou, l'Abbé de l'Epée (dráma egészen). B) *Versek:* les hirondelles, le tailleur et la Fée, Mort de Jeanne d'Arc, les adieux de Marie Stuart.

VII. osztály.

Magyar nyelv. A) *Iskolai olvasmányok:* A tankönyv szemelvényei mind. Bodnár Zsigmond: A misteriumdráma. Byron: A chilloni fogoly. Hugo V: Az infansnő rózsája. B) *Házi olvasmányok:* A murányi Venus. Kuruc költemények. Fanni hagyományai. Ludas Matyi. Dorottya. Bánk bán.

Német nyelv. *Olvasmányok.* A) *Drámák:* Lessing „Minna von Barnhelm” Schiller „Jungfrau von Orleans.” B) *Versek:* Hochzeitlied, Graf von Habsburg, Ballade, Sankt Peter mit der Geisz.

Francia nyelv. A) *Olvasmányok:* Le Cid. Les femmes savantes. Jeanot et Colin (Voltaire). Deux causes de la porte de Rome. (Montes uien).

Le village (Feuillet). *B) Költemények beemlézésre:* La forêt (Chateaubriand). Les hirondelles (Béranger). Le vase brisé. (Sully Prudhomme).

VIII. osztály.

Magyar nyelv. *A) Iskolai olvasmányok:* A tankönyv szemelvényei mind. *B) Házi olvasmányok:* Kisfaludy K: A kérők, Irene. Vörösmarty: Marétnán. Josika: Abafi. Kemény: Gyulai Pál. Eötvös: A falu jegyzője. Szigligeti: Liliomfi. Madách: Az ember tragédiája. Jókaitól tetszés szerinti regény. Arany: Buda halála.

Német nyelv. *A) Drámák:* Goethe: „Iphigenie auf Tauris” Grillparzer: „Das goldene Vlies”. Epikai mű: Goethe: Hermann und Dorothea. *B) Versek:* Die Glocke. Belsazer. Die Wallfahrt nach Kevlaar. Drei Indianer.

Francia nyelv. *A) Próza:* Lamartine „Procès et mort de Louis XVI.”, Rousseau: Première éducation, la vie des salons és Boileau „l'art poétique. *B) Versek:* Les hirondelles. Quand nous habitions, le petits bourgeois.

2. Rendkívüli tárgyak.

a) Latin nyelv.

I. évfolyam. Heti 4 óra. Jelentkezők száma 9. Évközben kimaradt: 1. Tankönyv: Pirchala Imre, Latin olvasó- és gyakorlókönyv a gimnázium I. és II. osztálya számára és u. a. Latin nyelvtan. Olvasmányok: I. 1—2., 5., 7—9., 11—14., 16., 18—21., 28—32., 38., 42. II. 8., 10—12., 16., 26., 35. Az olvasmányokkal kapcsolatban az alaktan feldolgozása és az egyszerűbb mondattani viszonyok megfigyelése. A nyelvtani ismertek begyakorlása magyarból latinra való szóbeli és írásbeli fordításokkal. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat.

II. évfolyam. Heti 3 óra. Jelentkezők száma 7. Tankönyv: Pirchala: Latin olvasókönyv a gimn. III. IV. o. számára, és u. a. Latin nyelvtan. Olvasmányok: Corn. Nepos: Miltiades; Curt Rufus: A gordiusi csomó; Persepolis pusztulása; Caesar: Gallia felosztása; a gallok erkölcei; Phaedrus: Lupus et agnus; vulpes et ciconia; Leo, capella, ovis; Canis per fluvium. (E mesék könyv nélkül is.) Ovidius: Az emberi nem négy kora. Az egyszerű mondat; magyar-latin fordítási gyakorlatok; 3 hetenként írásbeli dolgozat.

III. évfolyam. Heti 3 óra. Jelentkezők száma 6, évközben kimaradt 1. *Olvasmányok:* Sallustius: De bello — I ug. 122 c. (Bartal—Malmosi kiadás). Vergilius I. és II. énekéből szemelvények (Cserép kiadás). Az egész latin nyelvtan. Retroversio. 3 hetenként írásbeli dolgozat.

IV. évfolyam. Heti 3 óra. Jelentkezők száma 9. Olvasmányok: Cice-

ro: in Catil. I. (Köpesdy); Horatius: Carm. I. 1, 2, 4, 9, 34, II. 3, 14. III. 1. 30, IV. 7. Epod. 2, sat. I. 1. (Wirth. kiadás). Régiségtan, irod. történet. 3 hetenkint írásbeli dolgozat.

b) Egészségtan.

Heti 2 órában tanította a VII. osztályban Leszner Rudolf dr. Tankönyv: Egészségtan Fodor József dr., egyetemi tanártól. Elvégzett tananyag: Bevezetés. Emésztőszervek. Tápszerek és táplálkozás. Lakás. Légzés és szellőztetés. Munka és foglalkozás. Testápolás. Fertőző betegségek. Az állatokról az emberre ragadó betegségek. Életmentés.

c) Ének.

Az énektanítás a folyó iskolai évben szünetelt.

d) Gyorsírás.

A gyorsírás tanítása a folyó iskolai évben szünetelt.

e) Fizikai gyakorlatok.

A fizikai gyakorlatok a folyó iskolai évben szüneteltek.

f) Kémiai gyakorlatok.

A kémiai gyakorlatok a folyó iskolai évben szüneteltek.

g) Biológiai gyakorlatok.

A biológiai gyakorlatok a folyó iskolai évben szüneteltek.

3. A négy felső osztály dolgozatainak tételei.

V. osztály.

Magyar nyelv: 1. Levél a szülőkhöz az iskolai év kezdetén. 2. Sopron környékének leírása. 3. Milyen szórakozásokat nyújt a tél? 4. Az új földesúr főhősének jellemzése. 5. A soproni Széchenyi-émlékművek ismertetése. 6. A fülemile című költemény ismertetése. 7. Körösi Csoma Sándor méltatása Eötvös emlékbeszéde alapján.

Német nyelv: 1. Das Kirchlein am Berge. 2. Cicero über die Eigenschaften des Redners. 3. Der Herbst. 4. Rat des Vaters an seinen Sohn. 5. Zeit und Raum. 6. Beschreibung eines Ausflugs. 7. Hans Euler.

Francia nyelv: Notre pensionnat. Une conversation. La campagne. Lettre á un de nos amis. La jouonée. Le Canadien et le serpent. Mondatok

fordítása franciára a conditionnel gyakorlására. Les proverbes. Savie d'écale. Du repas. La foire. Le retour. Différence entre les repas. Le temps du Saint-Etienne.

VI. osztály.

Magyar nyelv: 1. A költészet a legtökéletesebb művészet. 2. Mit tett Széchenyi Magyarország művelődése érdekében? 3. Hogyan jön létre a naiv eposz? 4. Sebesült katonáink. 5. Arany: V. László című balladájának méltatása. 6. A leíró költészet Petőfi: „A Tisza” című költeménye alapján. 7. Társadalmi visszaélések a háború alatt.

Német nyelv: 1. Die Longobarden. 2. Ludwig XVI. und der Höfling. 3. Rudenz Bekehrung. 4. Die Mongolen in Ungarn. 5. Wilhelm Tell (Inhalt). 6. Ein vollkommen glücklicher Mann. 7. Das Grab im Busento. 8. Das Glück von Edenhall.

Francia nyelv: 1. Deux prières. 2. Un homme tout à fait heureux. 3. Raillerie punie. 4. Dialogue. 5. Le bucheron et la hache. 6. Lettre. 7. Le portemonnaie. 8. Un trésor auquel personne ne pensait. 9. Le sujet de l' Abbé de l' Épée. 10. Lettre. 11. Prépositions. 12. Un stratagème de Rabelais. 13. Caractères du drame „l' Abbé de l' Épée”. 14. Franklin.

VII. osztály.

Magyar nyelv: 1. A monda meghatározása a hun-magyar mondakörből vett példákon. 2. A protestáns kor hatása nemzeti irodalmunk fejlődésére. 3. A kuruc szellem a Kuruc tábori dal alapján. 4. Miért folyik a világháború? 5. A magyar líra fejlődése Kazinczyig. 6. A mi sebesültjeink. 7. Tetszés szerinti jellemrajz Bánk-Bánból.

Német nyelv: 1. Die Entstehung von „Minna von Barnhelm” 2. Inhalt des ersten Gesanges aus dem Nibelungenlied. 3. Tellheim und Minna. 4. Sankt Peter mit der Geisz. 5. Ballade. 6. Der Graf von Habsburg. 7. Der Wiener Kongress.

Francia nyelv: Le cerisier du Grand Frédéric. La coque de noisette. Corneille. Matière. L' existence de Dieu. Voltaire. L' hiver.

VIII. osztály.

Magyar nyelv: 1. Kölcsey és Kisfaludy Károly hazafias költészete. 2. Vörösmarty M. romanticizmusa. 3. Hogyan képzelem el Petőfi szobrát? 4. Etele népe. 5. A tragikum Arany balladáiban. 6. Az ember tragédiájának szerkezete. 7. Jókai jellemfestése.

Német nyelv: 1. Die Menschenopfer. 2. Die Macht des Feuers. 3. Iphigenie, ein Charakterbild. 4. Ursprung und Verwandtschaft unserer Ahnen.

5. Charaktere in „Hermann und Dorothea“, . Die Seele des Peter Garcias. 7. Inhalt der „Drei Indianer“ von Lenau.

Francia nyelv: 1. Importance de l' histoire de la littérature. 2. Le siècle de Louis XIV. 3—4. Blaise Pascal. 5. Jeanne d' Arc. 6. Molière et les médecins. 7. Les environs de Budapest.

IX.

A tanulók érdemsorozata az 1914/15. tanévben.

Rövidítés magyarázata: m. = fel van mentve.

Előmenetelből:

- 1 = jeles,
- 2 = jó,
- 3 = elégséges,
- 4 = elégtelen.

Magaviseletből:

- 1 = jó,
- 2 = szabályszerű,
- 3 = kevésbé szabályszerű,
- 4 = rossz.

Dolgozatok külső alakjánál :

- 1 = szép,
- 2 = csinos,
- 3 = rendes,
- 4 = elég rendes.
- 5 = rendetlen.

III. A) osztály.

Osztályfőnök: Lauringer Ernő.

A tanuló neve		Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiség	Rajzoló geom.	Szabadkézi rajz	Dolg. külső al.	Magaviselet
	Ambrus János	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	3	1
	Bak Ferenc	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	1
	Bermann Zoltán	k	i	m	a	r	a	d	t				
	Böröcz Antal	1	3	2	3	3	3	2	3	2	2	3	1
5	Drobnitsch Antal	2	2	1	2	1	1	2	2	1	1	3	1
	Eigner Antal	3	3	3	4	3	3	3	3	3	2	4	1
	Eisenstädter Henrik	1	2	3	3	2	2	2	1	2	2	4	1
	Friedmann Árpád	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	1
	Hacker Gyula	2	2	1	3	3	2	2	1	1	1	2	1
10	Hackstock Vilmos	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1
	Hammer Péter	1	1	2	2	2	2	2	1	2	2	3	1
	Kargl Ferenc	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1
	Kász Ferenc	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	1
	Kirschbaum Rezső	3	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	1
15	Köttbaum József	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	1
	Kremsir Béla	3	4	3	4	4	3	3	3	3	3	4	1
	Kubin Antal	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	4	2
	Lencz Alajos	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	4	2
	Lieberzeit József	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
20	Lieberzeit Walter	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2	3	1
	Meller Pál	3	2	1	1	2	2	2	1	2	1	3	2
	Menyhárd István	1	1	2	2	1	1	1	1	2	3	4	1
	Nestler Lajos	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	4	2
	Neubauer János	1	2	2	2	1	1	2	2	2	3	3	1
25	Neumann Miksa	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1
	Neumann Nándor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
	Nitsch György	k	i	m	a	r	a	d	t				
	Paulesich Konrád	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
	Pfeiffer Félix	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1
30	Pintér Ignác	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	1
	Staár László	2	3	3	4	2	3	2	3	3	2	3	1
	Sternfeld Imre	2	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3	1
	Takács Jenő	1	2	1	2	1	1	2	3	2	2	2	1
	Tauber Ernő	3	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	1
35	Tiefenbach Antal	2	2	2	3	2	3	2	3	3	2	4	1
	Trogmayer Gyula	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	2	1
	Wolf Ernő	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	4	1
Összesen: 37.													

IV. osztály.

Osztályfőnök: Török Mihály.

A tanuló neve		Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Szabadk. rajz	Dolg. külső al.	Magaviselet
	Baumann Jenő	2	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1
	Buresch Jenő	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2	1
	Fellner Jenő	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	1
	Fürst Dezső	1	2	2	3	2	2	2	2	2	3	1
5.	Glaser Béla	1	3	2	2	2	3	2	3	3	3	1
	Goldmann Ernő	3	3	3	3	3	2	3	3	3	4	2
	Goldschmid Ervin	2	3	2	3	3	2	3	3	3	4	1
	Gyulay Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Haas Tibor	2	3	3	3	2	3	2	3	3	3	1
10.	Hacker Nándor	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	1
	Hagymásy Béla	2	2	1	2	3	1	2	1	2	2	1
	Jurek Jenő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Karl Ernő	1	3	2	3	1	3	2	3	2	3	1
	Karl József	1	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1
15.	Karner Mátyás	1	2	1	2	1	1	1	2	2	1	1
	Kaschnitz József	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1
	Kánitz Jenő	2	3	2	3	3	2	3	3	2	3	1
	Kász Viktor	2	3	2	3	2	2	3	3	3	3	1
	Király Ferenc	2	3	2	3	1	2	2	3	2	3	1
20.	Kirschbaum Gyula	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Kollárs Elemér	1	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1
	Kollwentz Ernő	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1
	Kremser Emil	1	2	2	3	1	3	2	2	2	1	1
	Krug Lajos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25.	Laschober Ernő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Láncz Frigyes	2	2	2	3	2	3	3	3	2	3	1
	Lederer Hermann	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Lederer Ignác	1	3	2	3	2	2	2	3	3	3	1
	Mandl Rezső	2	3	2	3	2	3	3	3	3	4	1
30.	Mangold István	2	2	2	1	2	2	1	3	3	2	1
	Max Ernő	1	2	1	2	1	2	1	2	3	3	1
	Michl Lajos	2	3	2	3	3	3	3	3	2	3	1
	Mitzger Ferenc	2	2	3	2	1	2	1	3	3	3	1
	Mulzer András	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	1
35.	Nagy György	1	2	3	2	1	1	1	2	3	3	1

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiség	Rajzoló geom.	Szabadk. rajz	Dolg. külső al.	Magaviselet
Nagy László	1	2	3	3	2	2	3	3	3	3	2
Papp József	1	2	3	3	2	3	3	3	3	3	2
Petz Károly	2	3	2	3	3	2	3	2	3	3	1
Riedt Péter	1	3	3	3	3	2	2	3	3	3	1
40. Rosenberger József	2	3	2	3	3	2	3	3	3	3	1
Schlögl Ferenc	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
Schneeberger Nándor	2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	1
Schwarz Jenő	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	1
Seltenhofer Rezső	1	2	3	3	2	3	2	3	3	3	1
45. Stessel Rikárd	3	3	3	3	2	3	3	3	3	4	1
Stotz Miklós	2	3	3	3	3	3	1	3	2	3	1
Tóth Ernő	1	2	2	2	1	1	1	2	1	2	1
Tóth Ferenc	1	2	2	2	1	2	1	2	3	3	1
Töpler József	1	3	2	3	2	3	3	3	3	4	1
50. Török Gyula	1	3	3	2	1	2	2	3	3	3	1
Varga Gábor	1	2	2	2	2	1	3	2	2	3	1
Varga János	1	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1
Váradi Géza	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1
Závár Gedeon	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
55. Zsirai Mihály	1	3	3	3	2	2	3	3	2	3	1
<i>Magántanuló:</i>											
Gottlieb Ottó	3	3	3	3	3	3	3	3	2	4	-
<i>Összesen : 56.</i>											

VIII. osztály.

Osztályfőnökök: *Horvát Rezső.*

[illegible]

Az érettségi vizsgálatokra vonatkozó adatok.

A hadbavonult 9 VIII. oszt. tanuló érettségi bizonyítványainak érdemjegyeit megállapító értekezlet veszprémi *Városh Tivadar* tank. kir. főigazgató elnöklete alatt április hó 22-én volt. Az érettségi bizonyítványok részükre május hó 8-án adattak ki.

A) Az írásbeli érettségi vizsgálat 1915. évi május hó 17., 18. és 21-ik napján folyt le.

Írásbeli tételek.

A magyar nyelvből: Br. Eötvös József „A falú jegyzője” c. regénye mint irányregény és korrajz. Eredmény: 5 jeles, 4 jó, 7 elégséges, 1 elégtelen.

A német nyelvből: 1) *Szabad dolgozat:* Die erzieherischen Eigenschaften des Kriegeres. 2) *Fordítás magyarból németre:* A kereskedelemről. Eredmény: 11 jeles, 4 jó, 2 elégséges.

A mennyiségtanból: 1) *Algebrai feladat:* Egy fiú születése alkalmából 6000 koroát helyeznek el egy takarékpénztárba oly rendeltetéssel, hogy az első 9 év elején évenként egyenlő összeg, a rákövetkező 9 év elején pedig évenként kétszeres összeg fordíttassék a fiú nevelésére; a takarékpénztár a betett tőkéért 5%-os, a visszafizetett összegekért 6%-os kamatot számít. Mennyi fordítható a fiú nevelésére fenti összegből, ha azt akarják, hogy a 18. év végén 6000 korona legyen a fiú követelése?

$$\text{Geometriai tétel: } \left(\frac{x}{5}\right)^2 + \left(\frac{y}{4}\right)^2 = 1$$

1 ellipszist metsz egy oly parabola, a melynek csúcsa az ellipszis középpontjában van, gyújtópontja pedig az ellipszis ama gyújtópontjával esik össze, a mely az abscissza-tengely pozitív oldalán fekszik. Hol és mily szög alatt metszi egymást a két görbe? Eredmény: 1 jeles, 9 jó, 4 elégséges, 3 elégtelen.

B) A szóbeli érettségi vizsgálat június hó 10. és 11. napján folyt le.

9. Az érettségi vizsgálatok eredményének áttekintése.

a) Írásbeli vizsgálatra jelentkezett 17 tanuló, ezek közül :

T á r g y	Jeles	Jó	Elégse _{ges}	Elégtelen	Összesen
Magyar nyelv	5	4	7	1	17
Német nyelv	11	4	2	—	17
Mennyiségtan	1	9	4	3	17

b) Szóbeli vizsgálatra tényleg megjelent 17 tanuló. Ezek valamint a 9 hadbavonult közül

Érettnnek nyilvánítatott			Javitó vizsgálatra utasítatott	Ismétlő vizsgálatra utasítatott	Végleg elutasítatott	Az érettnnek nyilvánítottak a következő pályákat választották:												
jelenen	jól	egyszerűen				theológiai	tanári	jogi	orvosi	technikai	ipari	kereskedelmi	vasuti	katonai	erdészeti	gazdászati	állatorvosi	művészi
6	6	14	—	—	—	—	—	2	1	9	—	4	2	3	1	2	1	1

A tanulók statisztikája.

Osztály	I	II	III A	III B	IV	V	VI	VII	VIII	I—VIII
<i>I. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán.</i>										
<i>Nyilvános tanulók:</i>										
Felvétetett	60	61	37	38	55	23	23	20	24	341
Magántanuló lett	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Önként kimaradt	—	1	2	2	—	—	—	—	—	5
Tanács folytán távozott.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kizáratott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Betegség következtében meghalt.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Baleset " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öngyilkosság " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Az osztályvizsgálatról elmaradt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Május, illetve június hóban osztályvizsgálatot tett.	60	59	34	36	55	23	23	20	24	335
Pótló vizsgálatot tett.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Összesen osztályvizsgálatot tett	60	59	35	36	55	23	23	20	24	335
<i>Magántanulók:</i>										
Felvétetett	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
Osztályvizsgálatot tett.	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
<i>2. A felvett nyilvános tanulók közül más iskolából jött</i>										
		2			2	1	1			6

O s z t á l y	I	II	III A	III B	IV	V	VI	VII	VIII	I—VIII
3. A felvett nyilvános tanulók megbetegedései s az igazgatói és tanárkari megróvások száma.										
Megbetegedések:										
Könnyű, nem fertőző	95	121	60	58	70	40	28	44	36	552
Súlyos	7	8	1	1	6	1	2	3	3	32
Fertőző (esetleg járványos)	1	—	1	—	—	—	—	—	1	3
Megróvások:										
Igazgatói	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tanárkari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása kor szerint.										
Osztályvizsgálatot tett tanulók	60	59	35	36	56	23	24	20	24	337
Ezek közül 1905. évben született . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
1904. " "	25	1	—	—	—	—	—	—	—	46
1903. " "	21	25	—	—	—	—	—	—	—	63
1902. " "	12	24	15	10	2	—	—	—	—	60
1901. " "	2	6	16	14	21	1	—	—	—	43
1900. " "	—	2	3	9	22	7	—	—	—	32
1899. " "	—	1	1	3	10	9	8	—	—	27
1898. " "	—	—	—	—	1	5	11	9	1	24
1897. " "	—	—	—	—	—	1	4	8	11	12
1896. " "	—	—	—	—	—	—	—	2	10	3
1895. " "	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
1894. " "	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
1893. " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1892. " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1891 vagy még korábbi évben született	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása honosság és szülőik (gyámjuk, ill. más törvényes gondviselőjük) állandó lakóhelye szerint.										
Az osztályvizsgálatot tett tanulók száma	60	59	35	36	56	23	24	20	24	337

O s z t á l y	I	II	III A	III B	IV	V	VI	VII	VIII	I—VIII
Magyar honos volt:										
Magyarországi illetőségű	60	59	35	36	56	22	24	20	24	336
Horvátországi illetőségű	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Külföldi honos volt	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Az osztályvizsgálatot tett tanulók száma, akiknek szülője (gyámja, illetőleg más törvényes gondviselője), állandóan										
Sopronban lakott	44	43	25	31	44	16	17	14	17	251
A magyar anyaország más törvényhatóságában lakott	16	16	10	5	12	6	7	6	7	85
Horvátországban lakott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Külföldön, még pedig Salzburgban lakott	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
6. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása törvényhatóságoként szülőik (törv. gondviselőjük) magyarországi állandó lakóhelye szerint.										
A) Magyarország:										
a) Vármegyék:										
Fejér vármegye	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Moson „	1	2	—	—	—	—	1	—	1	5
Sopron „	11	10	10	5	8	4	4	3	5	60
Vas „	1	1	—	—	2	2	1	2	—	9
Zala „	2	3	—	—	1	—	—	—	—	6
A) a) együtt	15	16	10	5	11	6	6	6	6	81
b) Városok:										
Budapest	1	—	—	—	1	—	1	—	1	4
Sopron	44	43	25	31	44	16	17	14	17	251
A) b) együtt	45	43	25	31	45	16	18	14	18	255
A) a) és b) összesen	60	59	35	36	56	22	24	20	24	336

[illegible]

Osztály	I	II	III A	III B	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII
Magánzó, eltartásos	1	4	2	—	2	2	2	1	3	17
Házi cseléd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egyéb és ismeretlen foglalkozású . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arvaházi, szeretetházi tanulók . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen . . .	60	59	35	36	56	23	24	20	24	337
8. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása vallás, anyanyelv és nyelvismeret szerint.										
Osztályvizsgálatot tett tanulók száma	60	59	35	36	56	23	24	20	24	337
Róm. kath. vallású volt	34	28	21	15	21	11	12	4	10	156
Református " "	1	2	1	1	4	—	—	—	1	10
Ág hitv. evang. vallású volt	9	18	2	5	11	3	5	7	4	64
Izraelita vallású volt	16	11	11	15	20	9	7	9	9	107
Magyar anyanyelvű volt	50	41	22	22	34	16	19	11	19	234
Német anyanyelvű volt.	10	18	12	14	21	7	5	9	5	101
Horvát anyanyelvű volt	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Cseh anyanyelvű volt	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
A magyar anyanyelvű tanulók közül:										
Csak magyarul tudott	27	21	10	11	16	8	6	2	5	106
Más hazai nyelven is tudott	23	20	12	11	18	8	13	9	14	128
Németül is tudott	23	20	12	11	17	8	13	9	14	127
Horvátul " "	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Vendelül " "	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Franciául " "	—	—	1	—	—	—	1	—	2	4
Angolul " "	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Nem magyar anyanyelvű:										
Csak anyanyelvén tudott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Más nyelven is tudott	10	18	13	14	22	7	5	9	5	103
Német anyanyelvű magyarul is tudott	10	18	12	14	21	7	5	9	5	101
Horvát " " " "	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Cseh " " " "	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1

O s z t á l y	I.	II.	III. A	III. B	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I-VIII.
<i>9. Ismétlők, magaviselet és mulasztások:</i>										
Ismétlő volt	5	1	—	4	—	3	—	1	—	14
A magaviseletből:										
Jó osztályzatot kapott	55	42	31	32	52	19	23	20	24	298
Szabályszerű osztályzatot kapott	4	17	4	4	3	4	—	—	—	36
Kevésbé szabálys. osztályzatot kapott . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rossz osztályzatot kapott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egy órát sem mulasztott	18	9	7	13	12	8	8	—	5	80
Csak igazoltan mulasztott	41	50	28	23	43	15	15	20	19	254
Igazolatlanul mulasztott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igazoltan mulasztott órák száma	1155	1224	562	348	956	389	338	150	413	5892
Igazolatlanul mulasztott órák száma . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>10. Az osztályvizsgálatot tett tanulók előmenetele.</i>										
Vizsgálatot tett összesen	60	59	35	36	56	23	24	20	24	337
Minden rendes tantárgyból jeles	5	5	2	1	4	1	1	1	4	24
" " " jó	18	14	11	3	12	3	5	5	6	77
" " " elégséges	24	34	14	23	40	17	18	13	14	197
Egy tantárgyból elégtelen	7	2	4	6	—	1	—	—	—	20
Két " " "	1	2	3	2	—	1	—	1	—	10
Több " " "	5	2	1	1	—	—	—	—	—	8
Latin nyelvet tanult	—	—	—	—	—	8	7	5	9	29
Egészségtant " " "	—	—	—	—	—	—	—	20	—	20
<i>11. Az osztályvizsgálat tett tanulók megoszlása a tandíjfizetés szempontjából.</i>										
Az egész tandíjat megfizette	4	42	25	28	38	14	13	17	13	232
Részen tandíjmentes volt	11	4	—	1	7	6	5	1	2	37
Egészen tandíjmentes volt	7	13	10	7	11	3	6	2	9	68
Az elégedett tandíj összege	492	732	480	360	684	240	372	120	462	3942

XII.

A soproni m. kir. állami főreáliskolában 1914/15. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. OSZTALY.

Róm. kath. nagyobb katekizmus	— .64
<i>Bereczky S.</i> : Bibliai történetek (evang.)	— .70
<i>Luther</i> kis kátéja evang.	— .20
Új magyar énekeskönyv, dunántúli (evang.)	2.20
<i>Löwy Ferenc</i> : Bibliai történetek a világ teremtésétől a birodalom ketté- szakadásig (izr.) II. rész.	1.—
<i>Pollák M. dr.</i> : Imádságos könyv (izr.)	1.85
<i>Balogh Péter</i> : Magyar nyelvtan I. r., 4. kiadás (113361—1910)	— .80
<i>Balogh Péter</i> : Magyar olvasókönyv I. r., 3. kiadás (111711—1906)	1.60
<i>Heinrich-Bleyer</i> : Német nyelvtan és olvasókönyv I. r., 7. kiadás, (103774—1907)	— .— . 2.40
<i>Lasz Samu</i> : Földrajz I. r., 5. kiadás (71563—1911)	1.80
<i>Kogutowicz</i> : Középiskolai földrajzi atlasz (20572—1898)	2.—
<i>Paszlauszky József</i> : Kis Természetrész I. r., 3. kiadás (93898—1911)	2.20
<i>Beke Manó dr.</i> : Számítan 8. kiadás (107572—1910)	2.60
<i>Szuppan-Szirtes</i> : Planimetriai alaktan 4. kiadás (81684—1906)	2.—

II. OSZTALY.

<i>Pokorny E. dr.</i> : Ó szövetség (róm. kath.)	1.20
<i>Bereczky S.</i> : Bibliai történetek (evang.)	— .70
Új magyar énekeskönyv, dunántúli (evang.)	2.20
<i>Löwy Ferenc</i> : Bibliai történetek a világ teremtésétől a birodalom ketté- szakadásig (izr.) II. rész.	1.—
<i>Pollák M. dr.</i> : Imádságos könyv (izr.)	1.85

<i>Balogh Péter</i> : Magyar nyelvtan II. r. (124648—1912) 3. kiadás . . .	1.—
<i>Balogh Péter</i> : Magyar olvasókönyv II. r. (4064—1903) 2. kiadás . . .	2.—
<i>Heinrich-Bleyer</i> : Német nyelv és olvasókönyv II. r. (102133—1908)	
5. kiadás	2.40
<i>Lasz Samu</i> : Földrajz II. rész. (121812—1912) 4. kiadás . . .	3.20
<i>Kogutowicz</i> : Középiskolai atlasz II. r. reál. (20572—1898) . . .	2.40
vagy <i>Kogutowicz</i> : Középiskolai atlasz teljes kötve	6.—
<i>Paszlavszy József</i> : Természetrész II. r. (42546—1909) 2. kiadás . . .	2.60
<i>Beke Manó dr.</i> : Számítás (107572—1910) 8. kiadás	2.60
<i>Szuppán-Szirtes</i> : Stereometriai alakok (93802—1910) 3. kiadás . . .	1.60

III. OSZTÁLY.

<i>Pokorny E. dr.</i> : Új szövetség (róm. kath.)	1.20
<i>Hetvényi Lajos</i> : A ker. egyház rövid története (evang.)	1.—
Új magyar énekeskönyv, dunántúli (evang.)	2.20
<i>Friedmann</i> : Szeretkezés	1.30
<i>Pollák M. dr.</i> : Imádságos könyv (izr.)	1.85
<i>Balogh Péter</i> : Rendszeres magyar nyelvtan (133242—1907) 2. kiadás . . .	1.30
<i>Balogh Péter</i> : Magyar olvasókönyv III. r. (126078—1907) 2. kiadás . . .	2.50
<i>Timár Pál</i> : Rendszeres német nyelvtan III. és IV. oszt. (32799—1907)	
2. kiadás	1.60
<i>Timár Pál</i> : Német olvasókönyv III—IV. oszt. (104248—1906) 2. kiad. . .	3.50
<i>Bartos-Chovancsák</i> : Francia nyelvtan és olvasókönyv I. rész	
(55454—1912) 13. kiadás	2.—
<i>Mangold L.</i> : A magyarok története III. és IV. o. (3547—1900) 6. kiad. . .	2.80
<i>Lasz Samu</i> : Földrajz III. rész. (121812—1898)	1.60
<i>Kogutowicz</i> : Középiskolai atlasz III. reál. (20572—1898)	1.60
vagy <i>Kogutowicz</i> : Középiskolai atlasz teljes, kötve	6.—
<i>Hankó-Müller</i> : Természetrajz I. r. (3428—1901)	1.80
<i>Beke Manó dr.</i> : Számítás (107572—1910) 8. kiadás	2.60
<i>Szuppán-Szirtes</i> : Constructív planimetria III. és IV. oszt.	
(81568—1912) 2. kiadás	3.—

IV. OSZTÁLY.

<i>Pokorny E. dr.</i> : Szeretkezés (róm. kath.)	1.20
<i>Hetvényi Lajos</i> : A ker. egyház rövid története (evang.)	1.—
Új magyar énekeskönyv, dunántúli (evang.)	2.20

<i>Friedmann: Szertartástan</i>	1.30
<i>Pollák M. dr.: Imádságos könyv (izr.)</i>	1.85
<i>Négyesy László: Stilisztika (104019—1912) 8. kiad.</i>	2.50
<i>Lehr: Arany Toldija (107194—1912) 14. kiadás</i>	1.60
<i>Timár Pál: Rendszeres német nyelvtan III. és IV. oszt.</i> (32799—1907) 2. kiadás	1.60
<i>Timár Pál: Német olvasókönyv III. és IV. oszt. (10428—1906) 2. kiad.</i>	3.50
<i>Bartos-Chovancsák: Francia nyelvtan és olvasókönyv II. r.</i> (55454—1912) 9. kiadás	2.—
<i>Mangold L. A magyarok története III. és IV. o. (3547—1900) 6. kiad.</i>	2.80
<i>Hankó-Müller: Természettan II. r. (3100—1901)</i>	1.50
<i>König-Beke: Algebra (136015—1908) 6. kiadás</i>	4.80
<i>Szuppán-Szirtes: Constructiv planimetria III. és IV. osztály</i> (81568—1912) 2. kiadás	3.—

V. OSZTÁLY.

<i>Uhlyárik Jenő: Hittan (róm. kath.)</i>	1.80
<i>Bereczky S.: Általános ker. egyháztörténet I. és II. kötet</i>	4.—
Teljes magyar biblia (evang.)	1.60
<i>Vogel: Zsidók története</i>	3.—
<i>Pollák M. dr.: Imádságos könyv (izr.)</i>	1.85
<i>Zlinszky A.: Retorika (3631—1900)</i>	3.—
<i>Heinrich: Német tan- és olvasókönyv I. r. (152391—1911) 8. kiad.</i>	2.80
<i>Bartos-Klimó Rendszeres francia nyelvtan (3195—1902)</i>	2.80
<i>Macher Ede: Francia olvasókönyv V. és VI. o. (119941—1908) 2. k.</i>	3.—
<i>Kemény F.: Francia stílusgyakorlatok (3855—1901)</i>	1.20
<i>Mika Sándor dr.: Világtörténelem I. r. (61737—1909) 2. kiadás</i>	2.40
<i>Szterényi Hugó: Növénytan (24362—1912) 7. kiadás</i>	3.—
<i>Reichenhaller: Chemia I. r. (3668—1900) 3. kiadás</i>	2.—
<i>Beke: Algebra (136015—1908) 6. kiadás</i>	4.80
<i>Wagner: Geometria (8055—1908) 8. kiadás</i>	4.40

VI. OSZTÁLY.

<i>Schütz Antal dr.: Erkölcsstan (Új róm. kath.)</i>	1.40
<i>Bereczky S.: Általános ker. egyháztörténet I. és II. kötet</i>	4.—
Teljes magyar biblia (evang.)	1.60
<i>Vogel: Zsidók története</i>	3.—

<i>Pollák M. dr.</i> : Imádságos könyv (izr.)	1.85
<i>Riedl</i> : Poetika (74215—1912) 6. kiadás	3.—
<i>Heinrich</i> : Német tan- és olvasókönyv II. r. (2306—1904) 11. kiadás .	2.80
<i>Klimó-Bartos</i> : Rendszeres francia nyelvtan, olvasó- és gyak. II. rész (1490—1904)	2.80
<i>Kemény-Klimó</i> : Francia stílusgyakorlatok (3855—1901)	1.20
<i>Macher Ede</i> : Francia olvasókönyv V. és VI. o. (119941—1908) 2. k.	3.—
<i>Mika Sándor dr.</i> : Világtörténet II. rész (146457—1911) 2. kiadás .	2.60
<i>Paszlauszky</i> : Állattan (118682—1910) 7. kiadás	3.80
<i>Reichenhaller</i> : Chemia II. rész (251—1901) 3. kiadás	2.—
<i>Beke</i> : Algebra (136015—1908) 6. kiadás	4.80
<i>Wagner</i> : Geometria (8055—1908) 8. kiadás	4.40
<i>Klug L.</i> : Ábrázoló geometria (2275—1900)	4.—
<i>Lutter</i> : Logarok (120957—1912) 16. k.	2.40

VII. OSZTALY.

<i>Német dr. - Strommer dr.</i> : Egyháztörténet (róm. kath.)	2.20
<i>Zsilinszky Mihály</i> : Hit- és erkölcsstan (evang.)	1.50
Teljes magyar biblia (evang.)	1.60
<i>Vogel</i> : Zsidók története	3.—
<i>Pollák M. dr.</i> : Imádságos könyv (izr.)	1.85
<i>Beöthy</i> : Irodalomtörténet I. r. (3924—1903) 11. k.	5.—
<i>Heinrich</i> : Német tan- és olvasókönyv III. (3914—1904) 8. k. . . .	2.40
<i>Hofer</i> : Rendszeres francia nyelvtan (20891—1891)	2.40
<i>Kemény-Klimó</i> : Francia stílusgyakorlatok (3855—1901)	1.20
<i>Macher E.</i> : Francia olvasókönyv VII. és VIII. o. (8515—1912) 2. k.	3.—
<i>Mika</i> : Világtörténet III. r. (76782—1912) 2. kiadás	3.20
<i>Reichenhaller</i> : Organikus chemia (957—1902) 3. k.	2.—
<i>Kovács Z.</i> : Fizika (89777—1910) 2. kiadás	4.80
<i>Beke</i> : Algebra (136015—1908) 6. kiadás	4.80
<i>Wagner</i> : Geometria (8055—1908) 8. kiadás	4.40
<i>Klug L.</i> : Ábrázoló geometria (2275—1900)	4.—
<i>Lutter</i> : Logarok (120957—1912) 16. k.	2.40
<i>Fodor</i> : Egészségtan (144816—1911) 4. kiadás	2.80

VIII. OSZTALY.

<i>Aubermann Miklós dr.</i> : Apologetika (róm. kath.)	1.80
<i>Zsilinszky Mihály</i> : Hit- és erkölcsstan (evang.)	1.50
Teljes magyar biblia (evang.)	1.60

<i>Vogel</i> : Zsidók története	3.—
<i>Pollák M. dr.</i> : Imádságos könyv (izr.)	1.85
<i>Beöthy</i> : Irodalomtörténet II. r. (3924—1903) 10. kiadás	5.—
<i>Heinrich</i> : Német tan- és olvasókönyv IV. r. (5102—1900) 7. kiadás	2.40
<i>Hofer</i> : Rendszeres francia nyelvtan (20891—1891)	2.40
<i>Macher E.</i> : Francia olvasókönyv VII. és VIII. o. (8515—1912) 2. k.	3.—
<i>Kemény F.</i> : Francia stílusgyakorlatok (3855—1901)	1.20
<i>Takács György dr.</i> : A magyar nemzet története (2976—1905)	3.20
<i>Szitnyai E.</i> : Lélektan, logika (132342—1911) 6. kiadás	2.80
<i>Kovács Z.</i> : Fizika VII. és VIII. oszt. (89777—1910) 2. kiadás	4.80
<i>Beke</i> : Algebra (136015—1908) 6. kiadás	4.80
<i>Wagner</i> : Geometria (8055—1908) 8. kiadás	4.40
<i>Klug L.</i> : Ábrázoló geometria (2275—1900)	4.—
<i>Lutter</i> : Logarok (120957—1912) 16. k.	2.40

LATIN KÖNYVEK.

<i>Pirchala</i> : Latin ny. gimn. V—VIII. oszt. sz. (111418—1907) 11. kiad.	2.50
<i>Pirchala</i> : Latin olvasó- és gyakorlókönyv a gimn. I. és II. oszt. sz. V. oszt. (53049—1907) 8. kiadás	2.50
<i>Pirchala</i> : Latin olvasókönyv a gimn. III. és IV. oszt. sz. VI. oszt. (111418—1907) 5. kiadás	2.50
<i>Sallustius</i> : De bello Iugurthino, magy. Barthal-Malmosi (10968—1881)	1.40
<i>Vergilius</i> : Aeneis, magy. Cserép (8—1899)	2.—
<i>Cicero</i> : Oratio in Catilinam, magy. Köpesdy (159605—1911)	1.20
<i>Tacitus</i> : Agricola, magy. Némethy (4475—1899)	—,60
<i>Horatius</i> : Szemelvények, magy. Wirth (22392—1912)	3.50

SEGÉDKÖNYVEK.

<i>Kelemen</i> : Magyar-német zsebszótár (103917—1912)	4.—
<i>Burián János</i> : Magyar-latin szótár (5076—1898)	3.—
<i>Burián János</i> : Latin-magyar szótár (4530—1901)	5.—
<i>Helmár</i> : Magyarország történeti térképe (9385—1890)	—,40
<i>Polgár Gy.</i> : Ókori hitéleti képgyűjtemény (35232—1896)	3.60
<i>Heinrich</i> : Deutsche Verslehre (17045—1886)	1.40
<i>Wagner-Horváth</i> : Római régiségek és római irodalmi történet (96692—1912) 8. kiadás	2.80
<i>Lauringer Ernő</i> : Közintézményeink történeti fejlődése (96492—1910)	1.40
<i>Somló Károly</i> : Növénygyűjtő (85637—1909)	1.20

A jövő tanévre és a tanulók felvételére vonatkozó közlemények.

1. A tanulók felvétele július 1. 2. és 3. napján, továbbá szeptember 1. 2. és 3. napján délelőtt 8—12-ig történik.

A tanintézet I. osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet, ki 9. évét már betöltötte és 12 évnél nem idősebb. A tanári testület határozata alapján a 12 évnél idősebb tanuló a beiratkozásnál csak feltételesen vétetik fel, a végleges felvétel akkor lesz, ha az első félév végéig (január végén) a rendes tantárgyakból legalább elégséges eredményt tanúsít és magaviselete jó vagy szabályszerű; ha azonban a feltételesen felvett tanuló a jelzett időpontig az előírt követelményeknek nem felelne meg, az intézetből eltávolítatik. A felvételhez megkiváncsít minden tanulótól, hogy nyilvános iskolától nyert bizonyítvánnyal igazolja, hogy a népiskola négy alsó osztályát sikerrel végezte, vagy hogy felvételi vizsgát tegyen, melynél hasonló mérvű képzettségről tanúságot tesz. E vizsgálat díja 20 korona.

Minden tanuló tanintézetünkbe való beiratáskor tartozik átszolgáltatni előző évi iskolai bizonyítványát, születési anyakönyvi kivonatát, valamint az 1887.XXII.a himlőoltást szabályozó t.-c. értelmében kiállított bizonyítványt, hogy élete első évében beoltatott, s ha 12 évnél idősebb, azóta másodszor is beoltatott. Kik ezt nem tudják kellőleg igazolni, a főkapitányságnál, mint közegészségügyi ellenőrző közegnél, fognak bejelentetni, hogy azoknál az újraoltás hivatalból fogyanatosíttassék.

Minden tanuló a felvételre személyesen és rendszerint atyja, anyja, vagy gyámja, illetőleg azok valamely külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni.

Azok a szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekük vagy gyámfiúk felvételekor *alkalmas helyettest tartoznak bejelenteni*, kire a házi felügyelet és nevelés tekintetében kötelességüket és jogukat átruházzák. A szülők és gyámok e részben minden változást írásban tartoznak az igazgatónál bejelenteni; ennek viszont joga és kötelessége ott, hol alapos oknál fogva a gondviselést elégtelennek vagy a befolyást épen

károsnak tartja, megkövetelni, hogy e tekintetben célszerű változtatás történjék.

Szeptember hó 3-ika után jelentkező tanulók késedelmük okát igazolni tartoznak. Szeptember hó 10-én túl az igazgató nem vehet fel többé tanulót, bármily oka volt is mulasztásának; a felvételt ezen határidőn túl az igazgatóság útján benyújtott folyamodványra a tankerületi kir. főigazgató úr engedheti meg.

II. Minden tanuló, kivétel nélkül tartozik beiratáskor 10 K felvételi díjat, 2 K-t könyvtárra, 1.40 K-t Értesítőre, 40 fillért tintára és 1.60 K-t énektanításért fizetni. *Ezen díjak alól fölmentésnek nincs helye.*

Az évi tandíjat a nmltságú vallás- és közokt. m. kir. Miniszter úr 1887. évi július hó 15-én 28299. sz. alatt kelt magas rendeletével *évi 48 koronában* állapította meg.

A tandíjak kezelése és a tandíjmentesség elnyerése tárgyában a nmltságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter úr 1913. évi 3038. eln. sz. rendeletével intézkedett. E szabályzatból a következőket közöljük:

1. §. Minden rendes és magántanuló, aki a tandíj fizetése alól felmentve nincs, tandíjat fizet.

2. §. A tandíjat négy egyenlő részletben kell fizetni; az első részletet október 15-ig, a másodikat december 3-ig, a harmadikat március 15-ig és a negyediket május 3-ig.

3. §. A tandíjak a tandíjkezelő által hivatalból és minden ellendíj nélkül kiadandó befizetési lapok segélyével a m. kir. postatakarékpénztár útján fizetendők le. A lefizetés a postatakarékpénztárnak bármely közvetítő postahivatalánál történhetik.

4. §. A tandíjak lefizetésére szolgáló postatakarékpénztári befizetési lapok az első részletre vonatkozólag a beíratkozás alkalmával, a többi részletekre vonatkozólag pedig legkésőbb az esedékesség előtt egy hónappal a tandíjfizető tanulók közt kiosztandók.

5. §. A befizetési lap négy részből áll; úgymint: a szelvényből, az elismervényből, a tulajdonképeni befizetési lapból és a könyvelési szelvényből. Befizetés alkalmával a tanuló vagy szülő (gyám) az elismervényt, a befizetési lapot és a könyvelési szelvényt a szövegnek megfelelően *tintával* olvashatóan kitölti és a pénzösszeggel együtt a közvetítő postahivatalnak átadja. A befizetési lapot a tényleges befizetés napjával kell keltezni. A postaalkalmazott, feltéve, hogy oly okok, melyek a befizetési lap elfogadását gátolják (pld. igazítások, vakarások, stb.), fenn nem forognak, a pénzt átveszi, a lapot lebélyegzi, az elismervényt aláírja és ezt a tulajdonképeni befizetési lap levágása után nyugta gyanánt a befizetőnek kiszolgáltatja.

6. §. A tandíj lefizetésének a személy tekintetében való igazolására a befizetési lapok „szelvény”-én és „befizetési lap” elnevezésű részén a tanuló neve és az általa látogatott osztály — mindenkor még a befizetés előtt — tintával olvashatóan reáírandó.

A tanuló neve és az általa látogatott osztály a „befizetési lap” elnevezésű részen a befizető neve részére fentartott helyen tüntetendő fel.

A közvetítő postahivatalból visszaadott elismervényt és szelvényt egymástól elválasztani nem szabad. Ez a tanulónak a tandíj lefizetéséről nyugtául szolgál, általa megőrzendő és a tandíjkezelőnek felszólítására bemutatandó.

Ha a tanuló a befizetési lapot a tandíj befizetése előtt elvesztette, helyette újat kérhet az intézeti igazgatótól.

10. §. *Rendkívüli esetekben, szoros kivételképen* a befizetés közönséges postautalvánnyal is történhetik.. Ilyenkor a postautalványt a feladó: „A m. kir. postatakarékpénztárnak (Soproni m. kir. áll. főreáliskola. Tandíjkezelés csekk-számlája) Budapesten” címmel látja el.

Az a tanuló, aki a tandíjrészleteket a jelzett határidőig le nem fizeti, az intézet tanulóinak sorából töröltetik, tekintet nélkül a mulasztást előidéző körülményekre.

25. §. Azt a tanulót, aki a tandíjrészlet le nem fizetése miatt az intézet tanulóinak sorából töröltetett, az igazgató saját hatáskörében újból felveheti, ha a törléstől számított 8 napon belül a tandíjrészlet lefizetését postatakarékpénztári elismervénnyel bizonyítja és a késedelmet igazolni tudja. Ezen túl terjedő mulasztás esetén a felvételre az engedélyt alapos megokolás mellett csak a tankerületi kir. főigazgató adhatja meg. Az igazgató elutasító határozata ellen a vallás- és közoktatásügyi Miniszterhez lehet felebbezni. A felebbezés eldőltségéig a tanuló az előadásokra járhat.

11. §. A tandíj fizetése alól való felmentést az intézetbe beírt rendes tanulók után a Minisztérium által engedélyezett százalékanak határáig a tanári testület meghallgatása mellett az intézet igazgatója adja meg.

A tandíjmentesség nemcsak a tandíj egész összegére, hanem annak felére is kiterjedhet.

13. §. A tandíjmentességet a tanulónak az intézet igazgatójához címzett szabályszerű folyamodványban kell kérnie. A folyamodványhoz melléklendő a tanuló szüleine, vagy ha árva, saját személyére vonatkozó és egy évnél nem régebb keletkezésű hatósági szegénységi bizonyítvány, továbbá, ha előzőleg más intézet tanulója volt, az iskolai bizonyítvány, illetőleg Értesítő.

Középiskolai és ezekkel egyenrangú tanintézetek tanárainak és iskolaszolgáinak, továbbá polgári és elemi népiskolai tanítóknak, középiskoláknál

működő hitoktatóknak, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisztérium hatósága alá tartozó tisztviselők és szolgák, a m. kir. honvédségi, csendőrségi, közös hadseregbeli és haditengerészeti altiszteknek gyermekei szegénységi bizonyítvány nélkül is folyamodhatnak tandíjmentességért.

Folyamodni minden évben kétszer lehet: szeptember 15-ig és február 15-ig.

14. §. A tandíj fizetése alól nem menthető fel az oly tanuló:

a) aki nem képes szegénységét vagy vagyontalanságát igazolni, (Kivéve a 13. §, 2. bekezdésében felsoroltakat.)

b) aki az előbbi tanév, illetve időszak végén az erkölcsi magaviseletből rossz vagy kevésbé szabályszerű érdemjegyet nyert,

c) aki a felsőbb osztályba való fellépésnél irányadó tantárgyak valamelyikében elégtelen előmenetelt tanúsított és

d) akinek az említett tantárgyból, habár nem is volt elégtelen érdemjegye, de több volt az elégséges, mint a jeles és jó érdemjegye együtt.

15. §. Az oly szülők gyermekei, kik igazolják, hogy egyszerre három, vagy több gyermeket középiskolában, ezzel egyenrangú egyéb tanintézetben, polgári, kereskedelmi vagy ipari szakiskolában taníttatnak, szegénységi bizonyítvány nélkül is folyamodhatnak a tandíj elengedéséért és a fél tandíj alól valamennyien fel is mentendők, ha iskolai bizonyítványuk, illetőleg Értesítőjük a feltételeknek megfelel.

16. §. Magántanulók a tandíj fizetése alól az igazgató által fel nem menthetők s ily tanulóknak kivételes esetben való felmentése a vallás- és közoktatásügyi Miniszternek van fentartva.

22. §. A tandíjmentesség élvezetét elveszti a tanuló:

a) ha magántanulóvá lesz, mely esetben a mentességet azon félév elejétől veszti el, melynek folyamán magántanuló lett,

b) ha bármi oknál fogva az intézetből kizáratik,

c) ha a tandíjmentes tanulónak, vagy annak, aki őt eltartani köteles, vagyoni állapota kedvezőbbé lesz, mely esetben a mentességet a változás beálltát követő félévtől veszti el.

d) Tandíjmentességét elveszti továbbá az a tanuló, ki az első félév, illetve a tanév végén az erkölcsi magaviseletből „rossz” vagy „kevésbé szabályszerű” érdemjegyet nyert, ki a felsőbb osztályba való fellépésnél irányadó tantárgyak valamelyikéből „elégtelen” előmenetelt tanúsított;

nemkülönb, ha az említett tantárgyakból több az „elégséges” mint a „jeles” és „jó” érdemjegye együtt.

Ez esetekben tandíjmentességét a bizonyítványt, illetőleg Értesítőt követő félévtől kezdve veszti el a tanuló.

Ilyen tanuló újból való felmentését csak akkor kérheti és tandíjmentességben csak akkor részesíthető, ha ismét megfelel mindazoknak a feltételeknek, amelyek alatt tandíjmentességért általában folyamodni lehet.

Az izraeliták hitoktatási díj címén évenként 8 koronát tartoznak fizetni. Ezen díj első fele a beíratáskor, második fele pedig február hó első hetében fizetendő.

A vegytani gyakorlatokért járó díj (a szereket betudva) 21.60 korona, a gyorsírásért 10 korona. Ezen díjak szintén félévi részletekben előre fizetendők.

Iskolai orvosunk lévén, a VII. osztály tanulóink az egészségtanból a tanítás ingyenes.

A lefizetett tandíjak vagy tandíjrészletek nem téríthetők vissza.

III. Oly tanulóknak, *kik egy kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet* és akiket a *tanári testület* képesnek tart arra, hogy a szünidő alatt önszorgalmukból pótolhatják mulasztásukat, a tanári kar megengedheti, hogy a jövő iskolai év kezdetén *javító vizsgálatot tehessenek*, de csupán abban az intézetben, ahol tanultak és *csak akkor*, ha „jó” vagy legalább „szabályszerű” magaviseleti tanjegyük van. Ezen javítóvizsgálat díjtalan.

Azok a tanulók, kik két kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet, az igazgatóság útján csak fontos okok alapján folyamodhatnak a javító vizsgálatra való engedélyért a tankerületi kir. főigazgató úrhoz. Az ez irányú szabályszerű, 1 K-s bélyeggel ellátott, és az összes iskolai bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok július 6-ig, a tanintézeti igazgatóság útján nyújtandók be.

Több mint két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyert tanuló javító vizsgálatra semmi szín alatt sem bocsátható.

Az 1897. évi 49.715. sz. rendelet szerint bukott ismétlő középiskolai tanulóknak az osztály másodszori ismétlése nem engedhető meg.

Ha valamely tanuló a vizsgálatokat betegség vagy egyéb fontos ok miatt le nem teheti, vagy megszakítani kénytelen, a tanári testülethez folyamodhatik a következő tanév kezdetén tartandó pótló vizsgálatra való engedélyért. A betegség igazolására hatósági vagy hatóságilag megerősített orvosi bizonyítványt kell mellékelni. A pótló vizsgálat csak teljes vizsgálat lehet, melyért díjat nem kell fizetni.

A javító-, pótló- és felvételvizsgálatok augusztus hó 30. és 31. napján délelőtt 8—12 óráig és délután 3—6 óráig fognak megtartatni.

A tanintézetünk ötödik osztályába belépő tanulókat s azok szüleit e helyen még figyelmeztetjük, hogy az V. osztállyal kezdődő *latin nyelvi* tanfolyamba, a nmltóságú vallás- és közokt. m. kir. Miniszter úrnak 1891. de-

cember 23-án, 86.075. sz. alatt kelt rendelete értelmében minden a IV. osztályt elégséges előmenetellel végzett tanuló beléphet.

Tekintve, hogy a latin nyelvi tafolyamnak sikeres végzése, illetve a *latin nyelvi pótérettségi* bizonyítvány megszerzése, a reáliskolát végzett tanulónak a *papi, tanári, orvosi és jogi pályát* is megnyitja, a latin nyelvi tanfolyamba való részvételt tanulóinknak melegen ajánljuk. A tanulás díjtalan.

Magántanulók, kik magánúton vagy magánintézetben tanultak és előmenetelükről nyilvános iskolától kívánnak bizonyítványt nyerni, az igazgatónál való előleges bejelentés és annak kimutatása mellett, hogy a közvetlenül lefolyt tanévet, mely magánintézetben, illetőleg hol és mily rendszerű tanulmányozással töltötték, tehetnek vizsgálatot az e célra megállapított időben; az ilyen magántanuló tartozik fizetni 48 korona tandíjat, 11 korona 40 fillér felvételi és 80 korona vizsgadíjat.

A középiskolai izraelita tanulóknak a szombati és más ünnepi írás és rajzolás alól való felmentést az 55.711—1892. sz. VKM. rendelet értelmében maga az igazgató adja meg a szülőknak az aláírásra nézve hatóságilag igazolt és 1 K-s bélyeggel ellátott írásbeli kérvénye alapján. Mindamellet a felmentett tanuló az illető órában, felmentettsége dacára, jelen tartozik lenni s ha lehetséges, pl. a mennyiségtanból szóbeli feleletre fel is hívható. Ha az osztály kizárólag feladatírással vagy rajzolással van elfoglalva s magyarázat nem fordulhat elő, a felmentett tanuló ez idő alatt e tárgy elméleti vagy értelmező leckéiből examinálható vagy ismétlő tanulással tartozik foglalkozni.

A tanulóknak csak bekötött, tiszta és legújabb kiadású tankönyveket szabad használni.

TARTALOMMUTATÓ.

	Lapszám
I. <i>Dr. Wallner Ignác</i>	3
II. <i>Valker István 1868—1915.</i>	12
III. <i>Intézetünk e háborus tanévben</i>	13
IV. <i>Tanulóifjúságunk a hadsegélyezés és jótékonyág gyakorlásának szolgálataiban</i>	15
V. <i>Tanári testület, szolgál személyzet.</i>	17
VI. <i>Adatok az intézet történetéhez:</i>	
<i>A) Az intézet állapota:</i>	
1. Tanári testület	20
2. Szolga személyzet	21
3. Az iskolaév megnyitása	21
4. Egészségügy	21
5. Felszerelés és egyéb szükségletek	22
6. Segélyezés és jutalmazás	22
<i>a) Tandíjkedvezmény</i>	23
<i>b) Segélyegyesület.</i>	24
<i>c) Utazási- és kirándulási alap</i>	30
<i>d—e) Alapítványok</i>	30
<i>f) Egyéb alapok</i>	38
Ösztöndíjasok kimutatása	39
<i>B) Az intézet működése:</i>	
1. Valláserkölcsei nevelés	40
2. Fegyelem	40
3. Oktatás	40
4. Vizsgálatok	40
5. A tanárok irodalmi- és társadalmi működése	41
6. Gyakorlati tanárképzés	41
7. Az ifjúság jótékonyága	41
8. Az ifjúság egyesületi élete	41
<i>a) Berzsenyi önképzőkör</i>	41
<i>b) Ifjúsági tornakör</i>	42
<i>C) Általános ügyek:</i>	
1. Látogatások	42
2. Iskolai ünnepélyek	42
3. Ének és zene	42
4. Kirándulások	42
5. Rajzkiállítás	43

	Lapszám
6. Céllövő tanfolyam	43
7. Tornaverseny	43
VII. A könyv- és szertárak gyarapodása	44
VIII. Tananyag:	
1. Rendes tárgyak	54
2. Rendkívüli tárgyak	57
3. A négy felső osztály dolgozatainak tételei.	58
IX. A tanulók érdemsorozata	60
X. Az érettségi vizsgálatokra vonatkozó adatok	73
XI. A tanulók statisztikája	75
XII. Az 1914–15. iskolai évben használandó könyvek jegyzéke	81
XIII. A jövő tanévre és a tanulók felvételére vonatkozó közlemények	86
